

باسمه تعالی

خبرنامه هفتگی مدیریت بدهی‌های عمومی

در این شماره می‌خوانید:

۱. وضعیت کلان بدهی‌ها و مطالبات دولت، رونق فزینی نسبت بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به تولید ناخالص داخلی، وضعیت بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی به تفکیک اشخاص و نهادها
۲. عملکرد انتشار و تسویه اوراق بهادار دولت
۳. وضعیت شفاف‌های اثرگذار بر بازارهای پولی و مالی کشور
۴. گزیده اطلاعات مربوط به بازار بدهی طی هفته
۵. عملکرد تسویه و تواتر بدهی‌ها و مطالبات دولت
۶. عملکرد حسابرسی بدهی‌ها و مطالبات دولت
۷. اهم اخبار و رفتارها
۸. اقراهای برپشته مرکز مدیریت بدهی‌ها

تهیه و تدوین : اداره مدیریت ریسک، تدوین راهبردها و پایش پایداری بدهی‌های دولت

هفته منتهی به چهارشنبه ۲۱ آبان ۱۴۰۴

<https://iridmo.mefa.ir>

Riskmgn@mefa.gov.ir

<https://sokhan.mefa.ir/> ۸۰۸۲

شماره ۱۵۷

■ مقدمه

گزارش حاضر در راستای ایفای وظایف مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت در حوزه اطلاع‌رسانی، شفاف‌سازی و ارتقای دانش عمومی در زمینه مدیریت بدهی‌های عمومی تهیه شده است. مخاطبین محترم می‌توانند از طریق وبگاه مرکز و یا راه‌اندازی سامانه "سخن" بر روی تلفن همراه، نسخ قبلی خبرنامه را دریافت و همچنین از طریق پست الکترونیکی که در صفحات اول و آخر خبرنامه درج شده است، نظرات و پیشنهادات سازنده خود را ارسال نمایند. عمده اقلام و داده‌های اطلاعاتی در این خبرنامه از ادارات داخلی مرکز (ادارات گزارشگری بدهی‌ها و مطالبات عمومی، حسابداری کل و روابط مالی دولت، تامین مالی و اوراق بهادار اسلامی، مدیریت نقدینگی و بازاریابی اوراق بهادار اسلامی، ساماندهی و تهاتر بدهی‌ها و مطالبات دولتی و اداره حسابرسی داخلی و بررسی‌های ویژه) دریافت شده است.

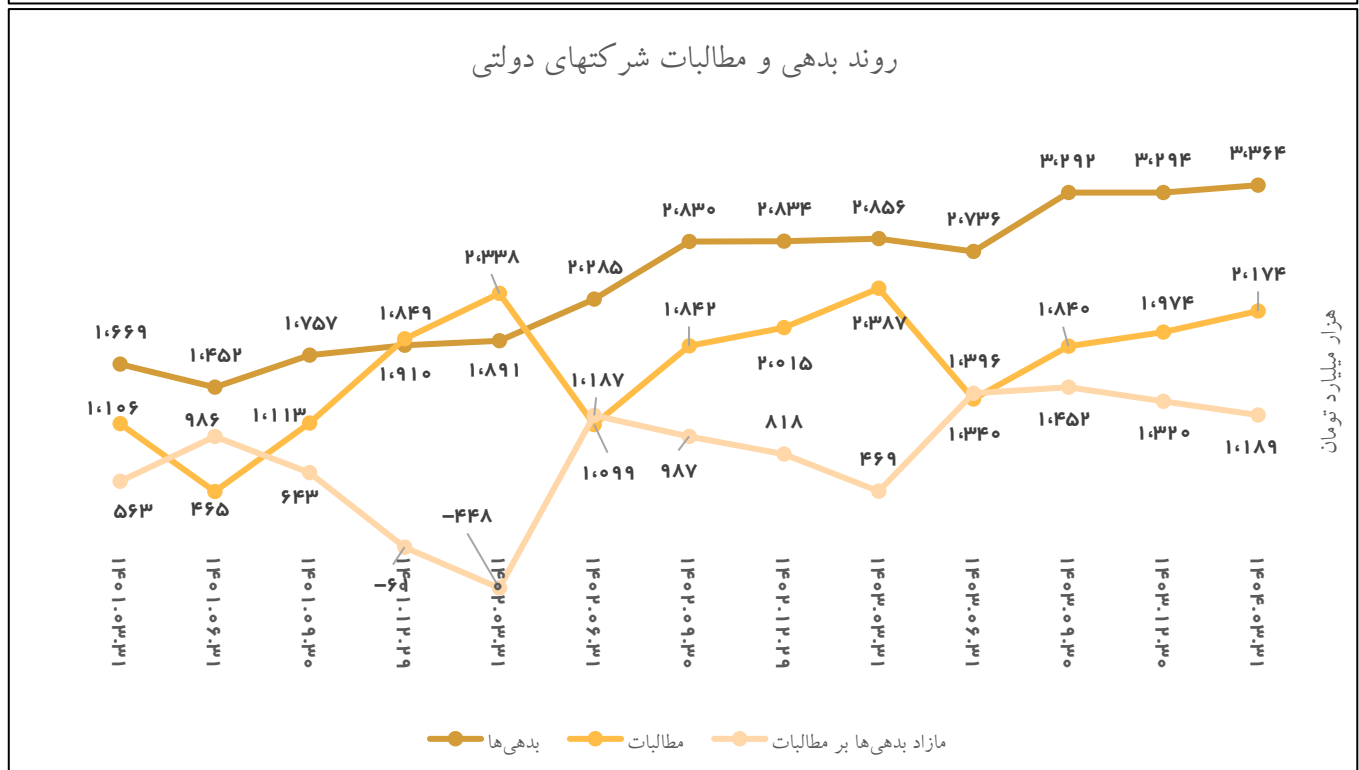
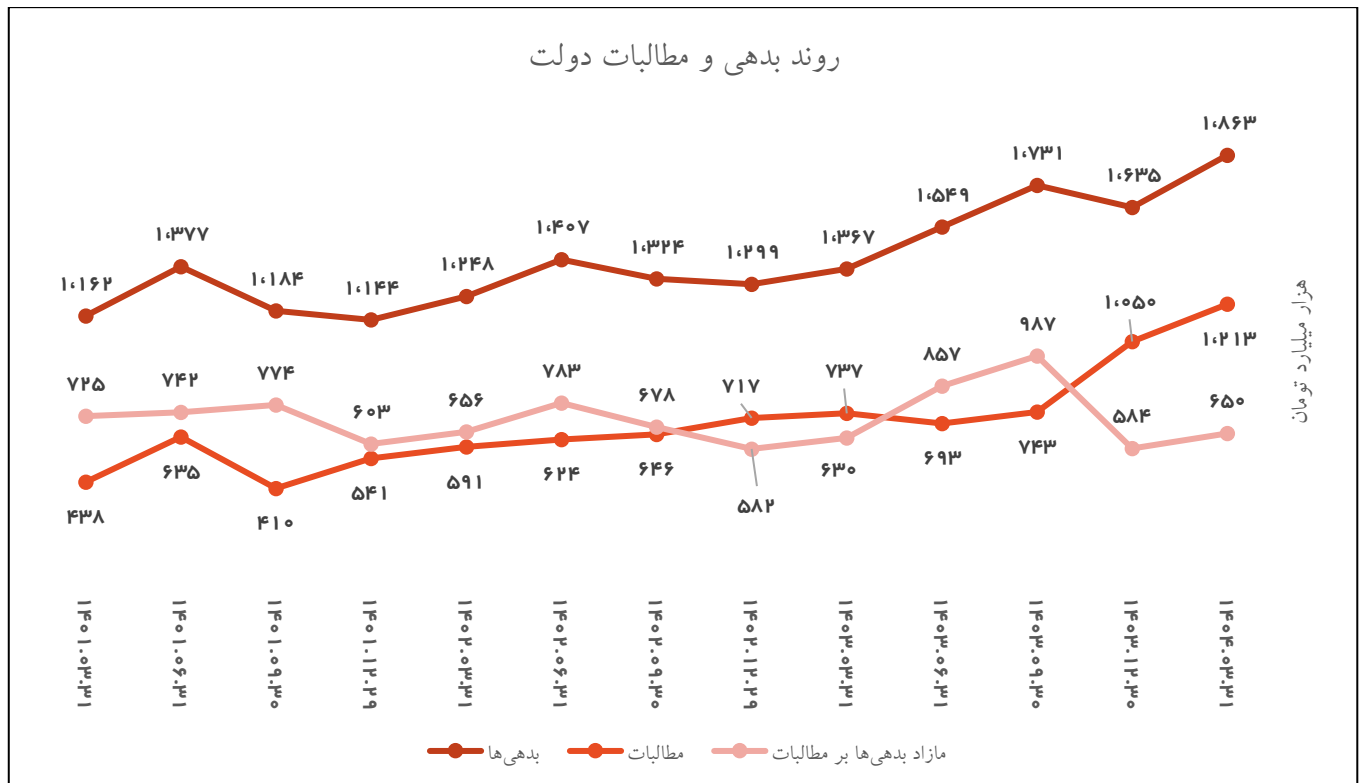
۱ وضعیت کلان بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی

در راستای انجام تکالیف قانونی مندرج در ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ و ماده (۳) آیین نامه اجرایی آن موضوع تصویب‌نامه شماره ۶۱۲۴۰/ت ۵۲۲۳۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیات محترم وزیران، گزارش جامع بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی می‌باید در مقاطع فصلی و سالانه براساس آخرین اطلاعات درج شده توسط دستگاه‌های اجرایی در سامانه مدیریت اطلاعات بدهی‌ها و مطالبات دولت (سماد) تهیه و به مراجع قانونی ذیربط ارائه شود. اضافه می‌نماید، از آبان ماه ۱۳۹۴ تاکنون بالغ بر ۴۸ گزارش جامع فصلی و سالانه تهیه و برای ارایه به مراجع ذیربط برای رییس جمهور محترم ارسال شده است. این گزارش‌ها بر مبنای اطلاعات ثبت شده (حدود ۱۹۵,۰۰۰ فقره گزارش) توسط بیش از ۵۰۰۰ نقطه گزارشگری از سراسر کشور و مستند به تراز مالی آن‌ها، پس از بررسی و پالایش تهیه و تجمیع شده است. شایان ذکر است براساس اطلاعات ثبت‌شده در سامانه فوق‌الذکر تا پایان خرداد سال ۱۴۰۴، بدهی‌ها و مطالبات دولت برحسب طبقات مندرج در ماده (۱) قانون مذکور به ترتیب مبلغ ۱,۹۴۵ هزار میلیارد تومان و مبلغ ۱,۲۱۷ هزار میلیارد تومان می‌باشد که جزئیات آن به شرح ذیل ارایه شده است:

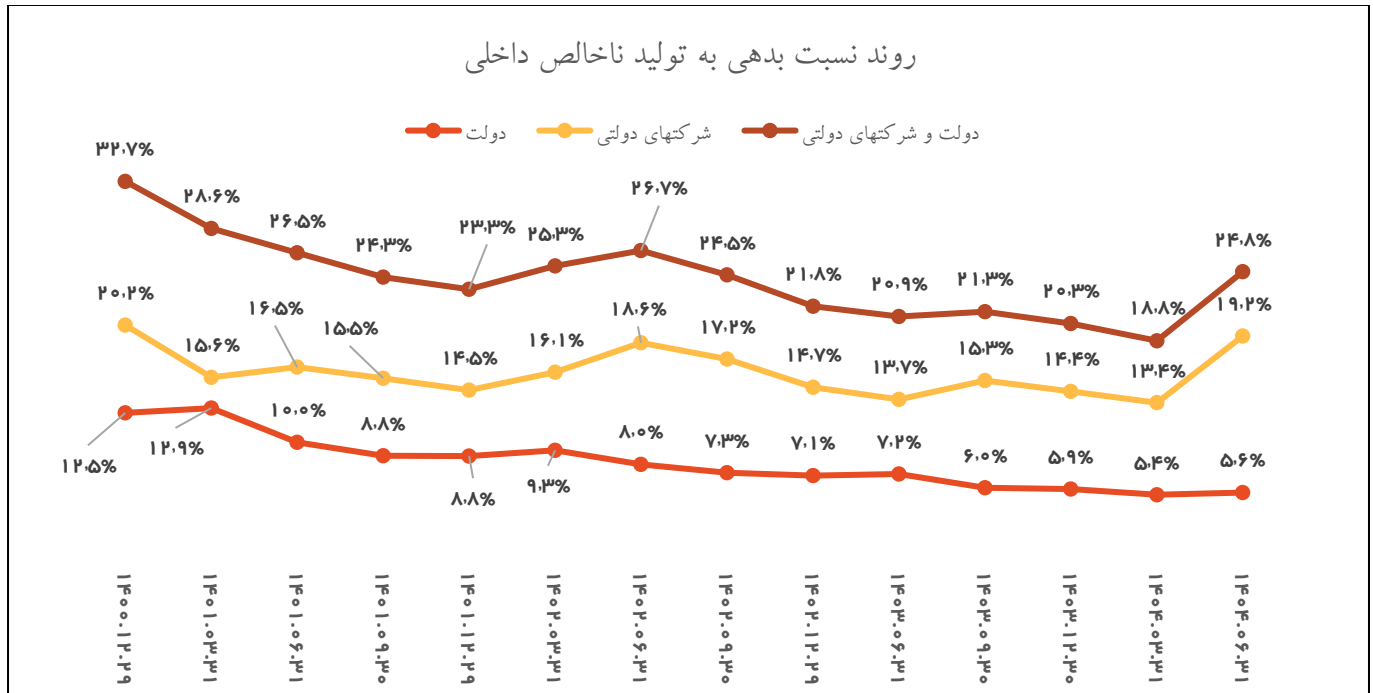
۱,۱ گزارش بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی (هزار میلیارد تومان)

عنوان	۱۴۰۴/۰۳/۳۱	۱۴۰۳/۱۲/۳۰	درصد تغییرات
بدهی‌های دولت	۱,۹۴۵	۱,۸۶۳	۴,۴٪
مطالبات دولت	۱,۲۱۷	۱,۲۱۲	۰,۴٪
مازاد بدهی‌ها بر مطالبات دولت	۷۲۸	۶۴۹	۱۲,۱۷٪
بدهی‌های شرکت‌های دولتی	۵,۲۳۱	۳,۳۶۳	۵۵,۵۵٪
مطالبات شرکت‌های دولتی	۲,۹۶۹	۲,۱۷۴	۳۶,۵۷٪
مازاد بدهی‌ها بر مطالبات شرکت‌های دولتی	۲,۲۶۲	۱,۱۸۹	۹۰,۲۴٪

۱,۲ روند بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی

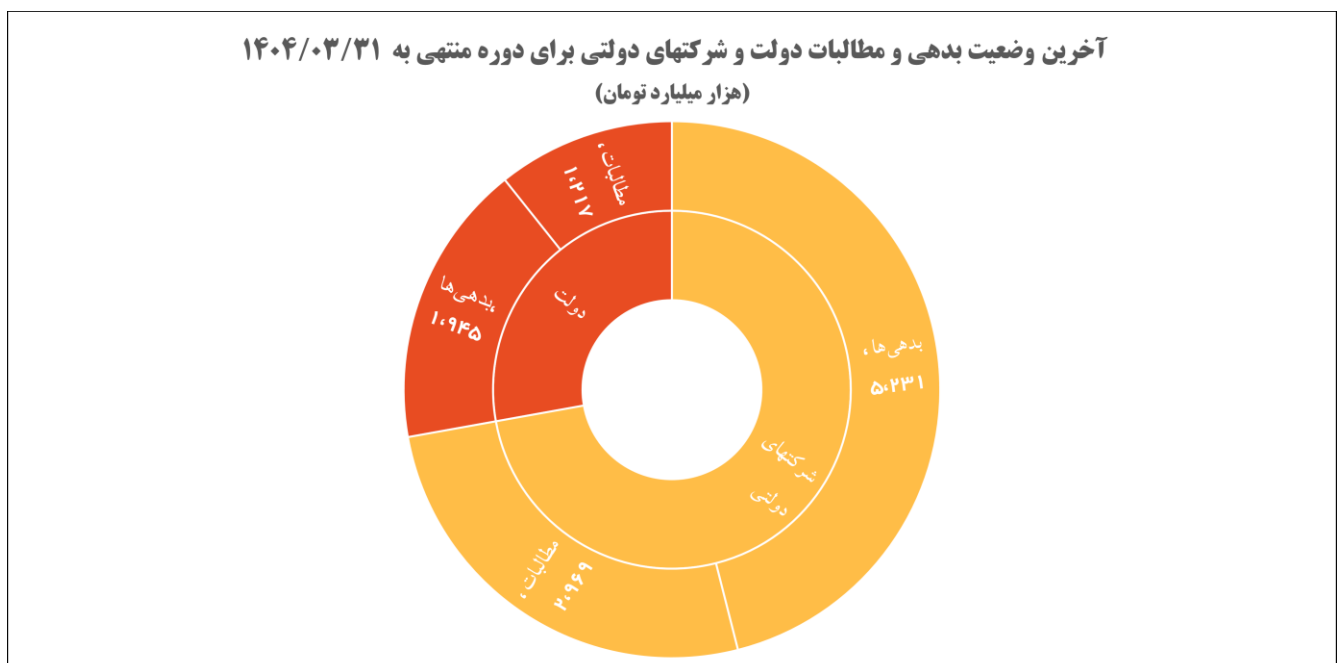

۱,۳ روند نسبت بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به تولید ناخالص داخلی

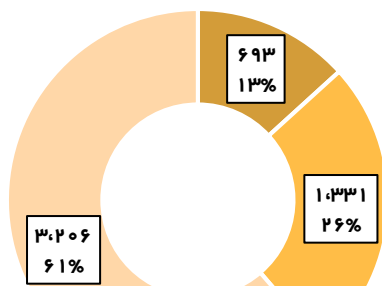
اعداد مندرج در نمودار فوق، تا پایان سال ۱۴۰۲ بر اساس جزء (۱) بند (ت) ماده (۸) قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و از ابتدای سال ۱۴۰۳ با ابلاغ قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، بر اساس مفاد ماده (۱۲) قانون مذکور محاسبه گردیده است. شایان ذکر است در محاسبه نسبت مذکور، مبالغ بدهی مندرج در آخرین گزارش مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت در اجرای بند (ب) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور همراه با بروزرسانی بدهی فرادستگاهی دولت مبنای محاسبه قرار گرفته و ارقام تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری بر مبنای آخرین اطلاعات درج شده در درگاه اینترنتی (پورتال) مرکز آمار ایران منظور شده‌اند. ضمناً به موجب مفاد تبصره بند (الف) ماده (۲۴) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت مبالغ بدهی دولت به دارندگان اوراق بهادار اسلامی با ضریب (هفت دهم) ۰.۷ در محاسبه نسبت یاد شده لحاظ می‌شود.

۱,۴ آخرین وضعیت بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی

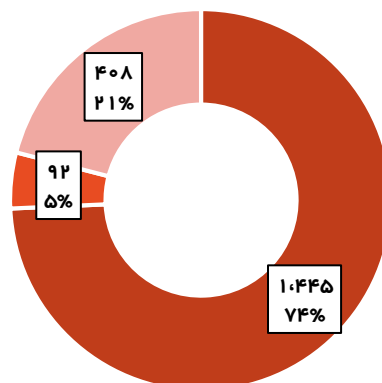
۱,۵ خلاصه وضعیت بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی به تفکیک طبقات مندرج در قانون رفع موانع تولید (هزار میلیارد تومان)

خلاصه وضعیت بدهی‌های شرکت‌های دولت

- اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی
- نهادها و موسسات عمومی غیردولتی
- بانک‌ها و موسسات اعتباری (شامل بانک مرکزی)

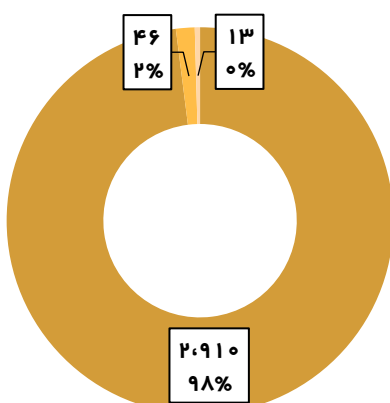
خلاصه وضعیت بدهی‌های دولت

- اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی
- نهادها و موسسات عمومی غیردولتی
- بانک‌ها و موسسات اعتباری (شامل بانک مرکزی)

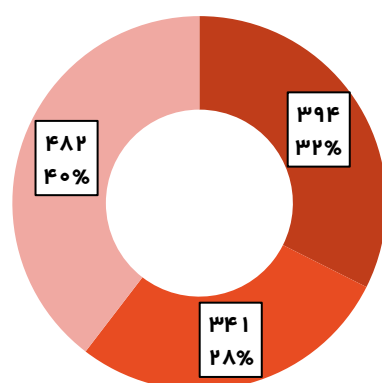
۱,۶ خلاصه وضعیت مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی به تفکیک طبقات مندرج در قانون رفع موانع تولید (هزار میلیارد تومان)

خلاصه وضعیت مطالبات شرکت‌های دولتی

- اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی
- نهادها و موسسات عمومی غیردولتی
- بانک‌ها و موسسات اعتباری (شامل بانک مرکزی)

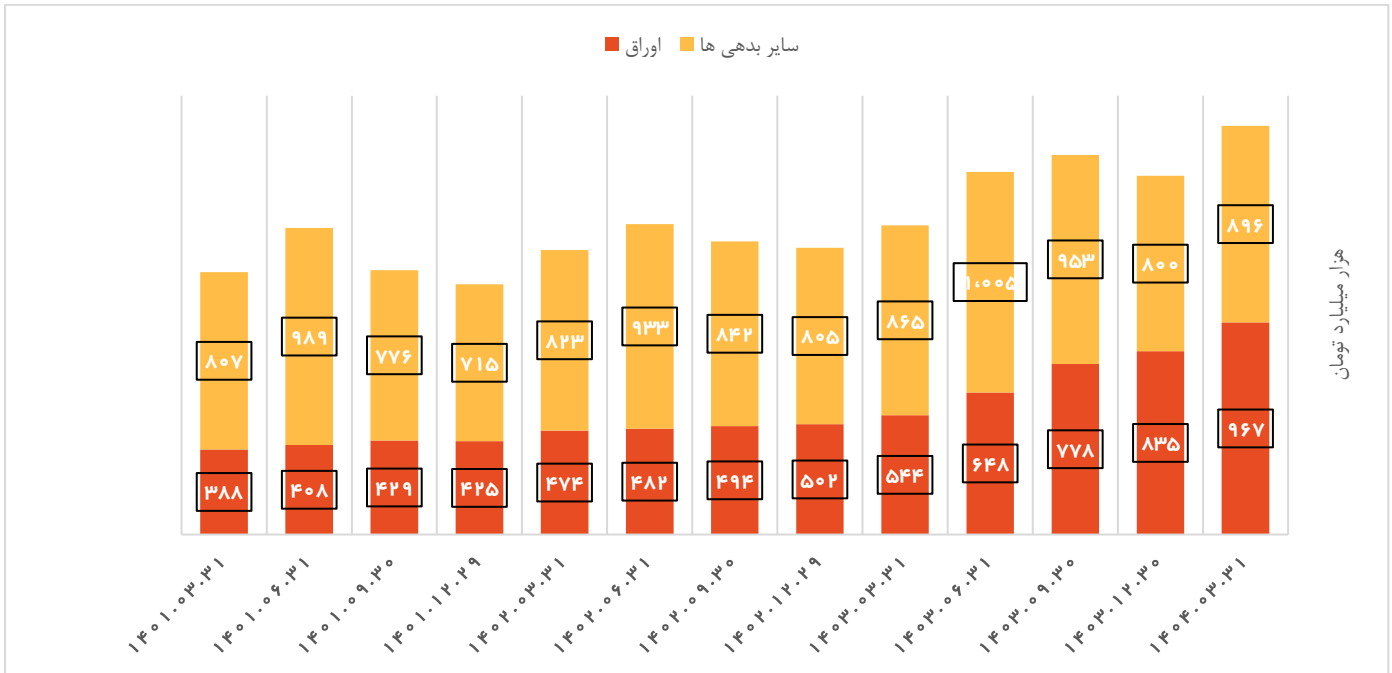
خلاصه وضعیت مطالبات دولت

- اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی
- نهادها و موسسات عمومی غیردولتی
- بانک‌ها و موسسات اعتباری (شامل بانک مرکزی)

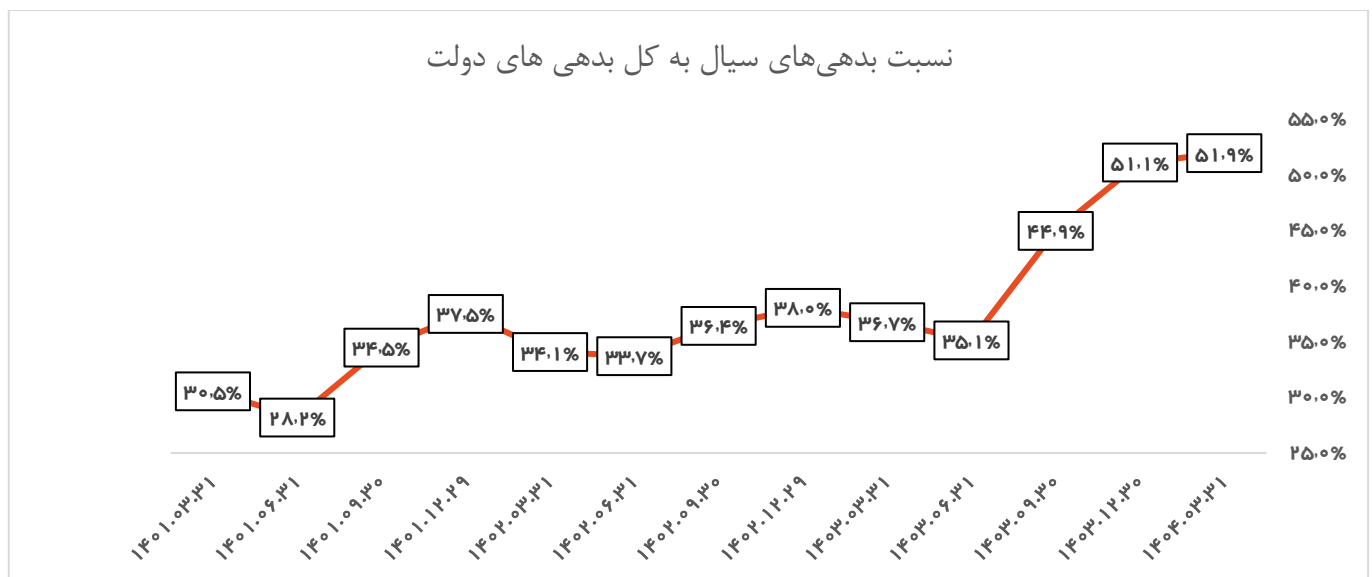
۱,۷ نمودار میزان بدهی‌های دولت به تفکیک سیال و غیرسیال

آن دسته از بدهی‌های دولت که به صورت اوراق بهادار بوده و قابلیت معامله در بازار سرمایه را دارد بدهی‌های سیال و سایر بدهی‌های دولت بصورت غیرسیال می‌باشد. در نمودار ذیل میزان بدهی‌های دولت به تفکیک سیال و غیرسیال را ملاحظه می‌فرمایید. لازم به ذکر است بدهی‌های سیال مندرج در نمودار ذیل، شامل میزان اصل اوراق واگذار شده و سود محقق شده پرداخت نشده می‌باشد که در دفاتر دولت بعنوان بدهی قطعی ثبت شده است.

۱,۸ نسبت بدهی‌های سیال به کل بدهی‌های دولت

نمودار ذیل نسبت بدهی‌های سیال به مجموع بدهی‌های دولت را نمایش می‌دهد. افزایش نسبت مذکور به منزله تبدیل تدریجی بدهی‌های غیرسیال به اوراق است که ضمن ارتقای شفافیت در حوزه بدهی‌های بخش عمومی، منجر به افزایش کارایی و قابلیت اتکای نسبت‌های پایداری بدهی‌های دولت می‌شود.

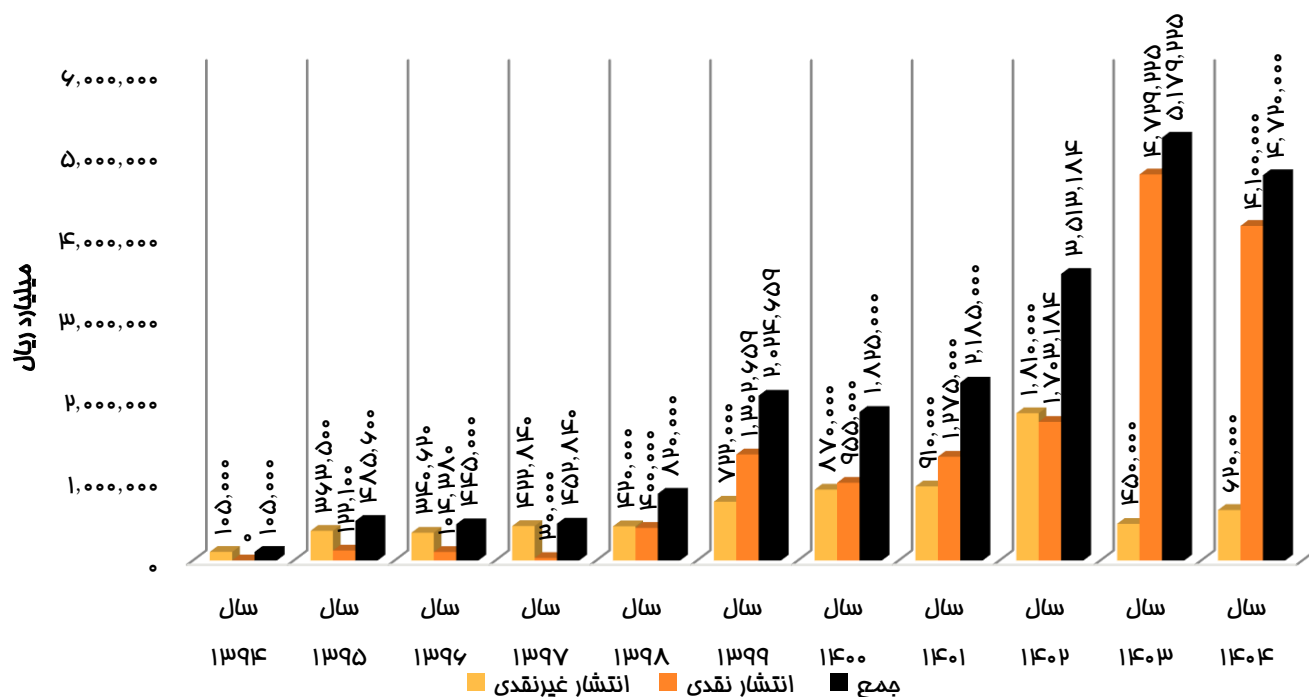

۲ عملکرد مربوط به انتشار و تسویه اوراق بهادار دولت از زمان تاسیسی مرکز تا تاریخ تهیه گزارش

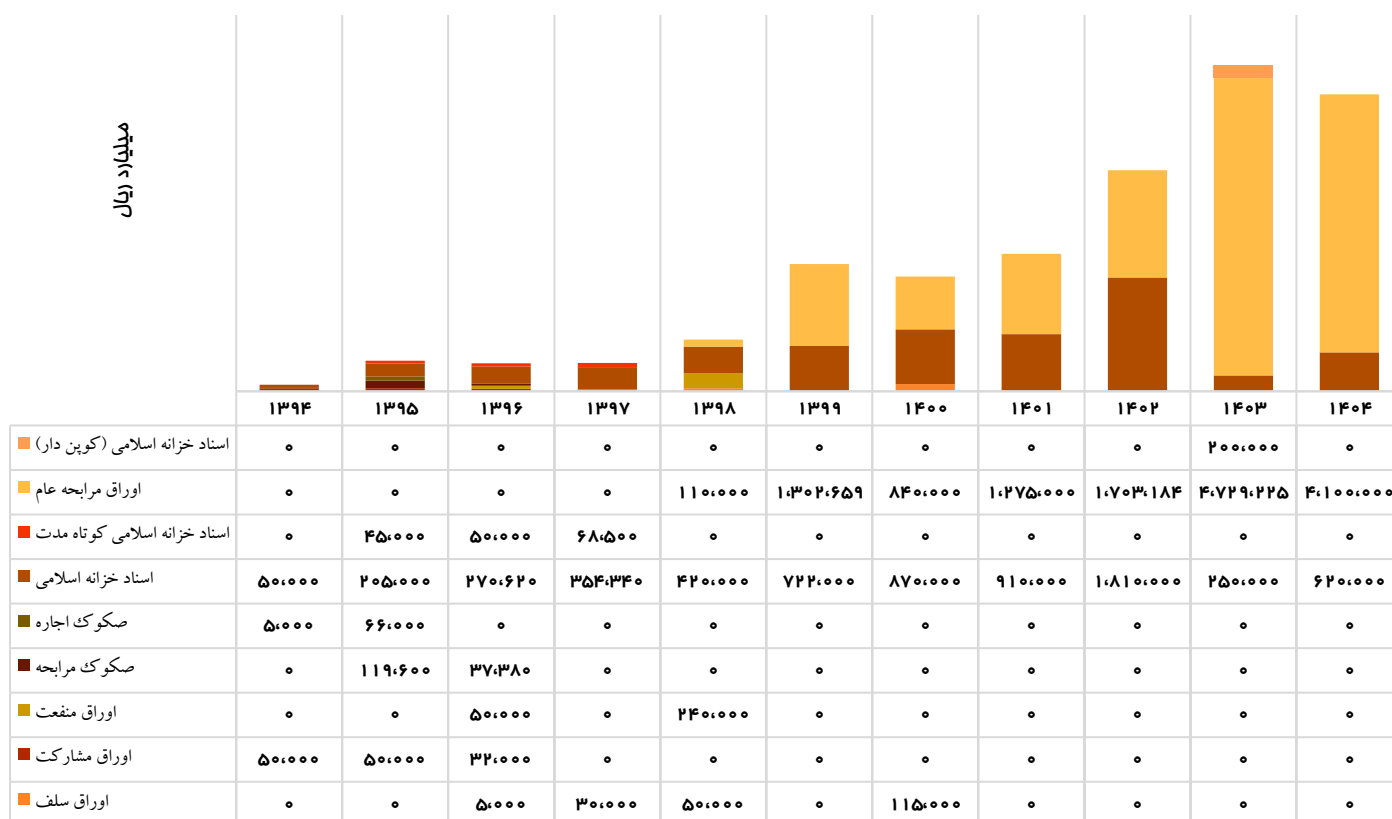
۲,۱ عملکرد انتشار و تسویه سالانه اوراق بهادار اسلامی با تضمین دولت (میلیارد ریال)

سال	انتشار			تسویه
	غیر نقدی	نقدی	اصل	سود
۱۳۹۴	۱۰۵,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۳۹۵	۳۶۳,۵۰۰	۱۲۲,۱۰۰	۹۴,۲۹۳	۱۱,۴۶۵
۱۳۹۶	۳۴۰,۶۲۰	۱۰۴,۳۸۰	۱۹۹,۵۹۱	۵۲,۳۲۰
۱۳۹۷	۴۲۲,۸۳۹	۳۰,۰۰۰	۲۸۴,۴۳۰	۷۸,۷۸۸
۱۳۹۸	۴۲۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۲۹۸,۹۴۱	۶۷,۲۰۰
۱۳۹۹	۷۲۲,۰۰۰	۱,۳۰۲,۶۵۹	۴۰۰,۲۷۲	۱۹۶,۵۶۰
۱۴۰۰	۸۷۰,۰۰۰	۹۵۵,۰۰۰	۶۲۹,۲۳۱	۳۲۸,۸۱۹
۱۴۰۱	۹۱۰,۰۰۰	۱,۲۷۵,۰۰۰	۱,۲۹۴,۶۷۱	۴۵۱,۷۵۰
۱۴۰۲	۱,۸۱۰,۰۰۰	۱,۷۰۳,۱۸۴	۱,۶۹۰,۶۹۰	۵۲۱,۵۳۱
۱۴۰۳	۴۵۰,۰۰۰	۴,۷۲۹,۲۲۵	۲,۲۲۳,۰۸۳	۸۳۰,۸۳۲
۱۴۰۴	۶۲۰,۰۰۰	۴,۱۰۰,۰۰۰	۱,۷۳۸,۷۵۰	۹۵۶,۸۹۴
جمع	۷,۰۳۳,۹۶۰	۱۴,۷۲۱,۵۴۸	۸,۸۵۳,۹۵۱	۳,۴۹۶,۱۶۰
جمع کل	۲۱,۷۵۵,۵۰۸			۱۲,۳۵۰,۱۱۱

۲,۲ عملکرد انتشار سالانه اوراق بهادار اسلامی با تضمین دولت به تفکیک نقدی و غیر نقدی

۲,۳ عملکرد انتشار سالانه اوراق بهادار اسلامی با تضمین دولت به تفکیک نوع اوراق

* اوراق مرابحه عام بعنوان چابک‌ترین ابزار تامین مالی نقدی دولت اولین بار در سال ۱۳۹۸ معرفی و در سال ۱۳۹۹ نقش بسزایی در پوشش غیرتورمی کسری بودجه ایفا نمود. هم اکنون اصلی‌ترین ابزار تامین مالی نقدی و غیرنقدی دولت، به ترتیب اوراق مرابحه عام و اسناد خزانه اسلامی می‌باشند.

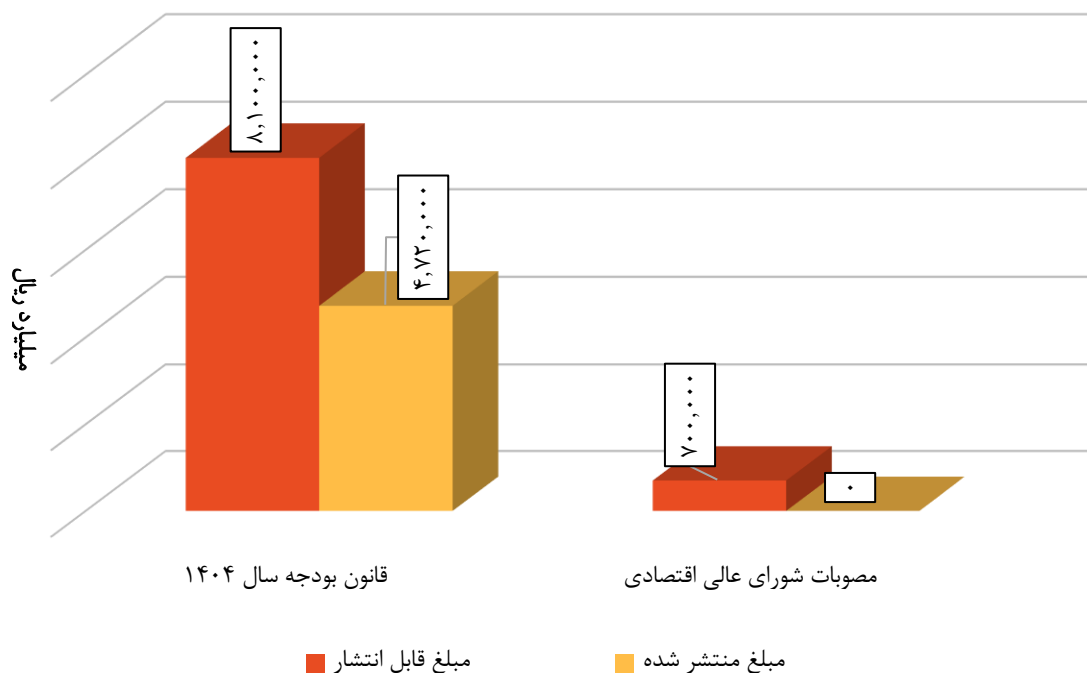
۲,۴ عملکرد انتشار ماهانه اوراق بهادار اسلامی با تضمین دولت به تفکیک نقدی و غیر نقدی (میلیارد ریال)

سال بودجه	ماه انتشار	غیر نقدی	نقدی	جمع کل
۱۳۹۴	۴	۴,۶۹۷	۰	۴,۶۹۷
	۶	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰
	۷	۱۸,۹۰۰	۰	۱۸,۹۰۰
	۸	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰
	۹	۱۹,۳۶۱	۰	۱۹,۳۶۱
	۱۲	۴۲,۰۴۳	۰	۴۲,۰۴۳
۱۳۹۵	۵	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰
	۶	۶۰,۰۰۰	۰	۶۰,۰۰۰
	۷	۳۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰
	۸	۲۰,۰۰۰	۴۹,۰۰۰	۶۹,۰۰۰
	۹	۵۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰
	۱۰	۰	۶۰۰	۶۰۰
	۱۱	۲۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰
	۱۲	۱۵۳,۵۰۰	۳۲,۵۰۰	۱۸۶,۰۰۰
	۵	۱۹,۰۰۰	۰	۱۹,۰۰۰
	۶	۱۹,۰۰۰	۰	۱۹,۰۰۰
	۷	۶۷,۰۰۰	۰	۶۷,۰۰۰
	۸	۱۷۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰
۱۳۹۶	۹	۰	۱۷,۳۸۰	۱۷,۳۸۰
	۱۰	۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
	۱۱	۲,۶۲۰	۵,۰۰۰	۷,۶۲۰
	۱۲	۶۳,۰۰۰	۵۲,۰۰۰	۱۱۵,۰۰۰
	۳	۲۰۵,۴۵۹	۰	۲۰۵,۴۵۹
	۴	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰
	۵	۴۶,۳۱۴	۰	۴۶,۳۱۴
	۷	۲۶,۱۷۳	۰	۲۶,۱۷۳
	۹	۱۳,۰۰۳	۰	۱۳,۰۰۳
	۱۱	۴۱,۷۵۴	۰	۴۱,۷۵۴
۱۳۹۷	۱۲	۸۰,۱۳۸	۳۰,۰۰۰	۱۱۰,۱۳۸
	۳	۲۵۰,۰۰۰	۰	۲۵۰,۰۰۰
	۴	۴۰,۰۰۰	۰	۴۰,۰۰۰
	۵	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰
	۶	۰	۲۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰
	۷	۰	۷۵,۰۷۹	۷۵,۰۷۹
	۸	۴۰,۰۰۰	۴۹,۹۲۱	۸۹,۹۲۱
	۹	۰	۴۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰
	۱۰	۲۰,۰۰۰	۵۳,۰۰۰	۷۳,۰۰۰
	۱۱	۵۰,۰۰۰	۴۷,۰۰۰	۹۷,۰۰۰
۱۳۹۸	۱۲	۸۰,۱۳۸	۳۰,۰۰۰	۱۱۰,۱۳۸
	۳	۲۵۰,۰۰۰	۰	۲۵۰,۰۰۰
	۴	۴۰,۰۰۰	۰	۴۰,۰۰۰
	۵	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰
	۶	۰	۲۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰
	۷	۰	۷۵,۰۷۹	۷۵,۰۷۹
	۸	۴۰,۰۰۰	۴۹,۹۲۱	۸۹,۹۲۱
	۹	۰	۴۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰
	۱۰	۲۰,۰۰۰	۵۳,۰۰۰	۷۳,۰۰۰
	۱۱	۵۰,۰۰۰	۴۷,۰۰۰	۹۷,۰۰۰

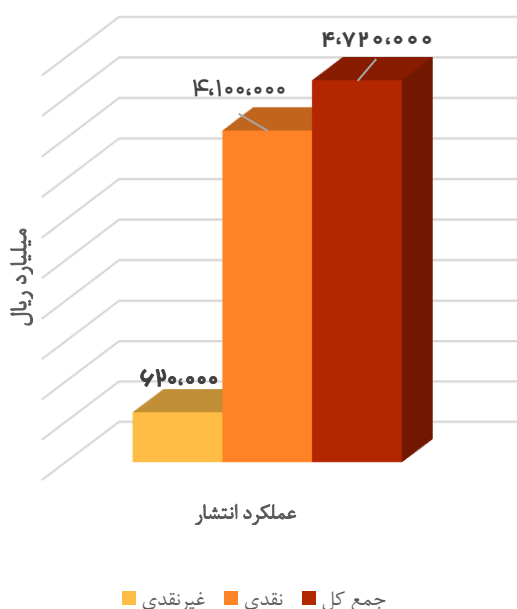
سال بودجه	ماه انتشار	غیر نقدی	نقدی	جمع کل
۱۳۹۹	۱۲	۰	۱۱۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰
	۱	۱۴۵,۰۰۰	۰	۱۴۵,۰۰۰
	۲	۱۶۲,۰۰۰	۰	۱۶۲,۰۰۰
	۳	۱۵۰,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰	۱۸۵,۰۰۰
	۴	۰	۲۷۰,۰۰۰	۲۷۰,۰۰۰
	۵	۰	۱۸۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰
	۶	۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰
	۷	۱۴۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰
	۸	۵۰,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	۹۵,۰۰۰
	۹	۵۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰
	۱۰	۵۰,۰۰۰	۱۳۱,۰۰۰	۱۸۱,۰۰۰
	۱۱	۵۰,۰۰۰	۷۱,۰۰۰	۱۲۱,۰۰۰
۱۴۰۰	۱۲	۲۰۵,۰۰۰	۱۳۵,۶۵۹	۳۴۰,۶۵۹
	۲	۶۰۰,۰۰۰	۰	۶۰۰,۰۰۰
	۳	۰	۲۵۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰
	۴	۱۰۰,۰۰۰	۰	۱۰۰,۰۰۰
	۵	۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰
	۶	۱۱۰,۰۰۰	۱۴۵,۰۰۰	۲۵۵,۰۰۰
	۸	۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	۹	۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	۱۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	۱۱	۰	۱۰۵,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۰
	۱۲	۶۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰
	۲	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰
۱۴۰۱	۳	۰	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰
	۴	۱۵۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۱۷۲,۰۰۰
	۵	۵۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	۸۵,۰۰۰
	۶	۰	۱۸۵,۰۰۰	۱۸۵,۰۰۰
	۷	۰	۶۶,۰۰۰	۶۶,۰۰۰
	۸	۰	۹۵,۰۰۰	۹۵,۰۰۰
	۱۰	۰	۴۲,۰۰۰	۴۲,۰۰۰
	۱۱	۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰
	۱۲	۵۶۰,۰۰۰	۵۱۰,۰۰۰	۱,۰۷۰,۰۰۰
	۵	۰	۳۵۰,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰
	۶	۳۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۴۱۰,۰۰۰
	۷	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰
۱۴۰۲	۸	۲۷۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۵۲۰,۰۰۰
	۹	۰	۱۴۰,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰
	۱۰	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰
	۱۱	۰	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰

سال بودجه	ماه انتشار	غیر نقدی	نقدی	جمع کل
۱۴۰۳	۱۲	۱,۲۴۰,۰۰۰	۴۰۳,۱۸۴	۱,۶۴۳,۱۸۴
	۲	.	۳۵۰,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰
	۳	.	۳۱۰,۰۰۰	۳۱۰,۰۰۰
	۴	.	۲۱۰,۰۰۰	۲۱۰,۰۰۰
	۵	.	۵۴۰,۰۰۰	۵۴۰,۰۰۰
	۶	.	۲۸۰,۰۰۰	۲۸۰,۰۰۰
	۷	.	۸۵۶,۰۰۰	۸۵۶,۰۰۰
	۹	.	۲۵۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰
	۱۰	.	۲۵۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰
	۱۱	۲۵۰,۰۰۰	۷۵۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
۱۴۰۴	۱۲	۲۰۰,۰۰۰	۹۳۳,۲۲۵	۱,۱۳۳,۲۲۵
	۳	.	۷۵۰,۰۰۰	۷۵۰,۰۰۰
	۴	.	۷۵۰,۰۰۰	۷۵۰,۰۰۰
	۵	.	۹۵۰,۰۰۰	۹۵۰,۰۰۰
	۶	۲۵۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۵۰,۰۰۰
	۷	۲۰۰,۰۰۰	۷۸۰,۰۰۰	۹۸۰,۰۰۰
	۸	۱۷۰,۰۰۰	۵۷۰,۰۰۰	۷۴۰,۰۰۰
	جمع	۷,۰۳۳,۹۶۰	۱۴,۷۲۱,۵۴۸	۲۱,۷۵۵,۵۰۸

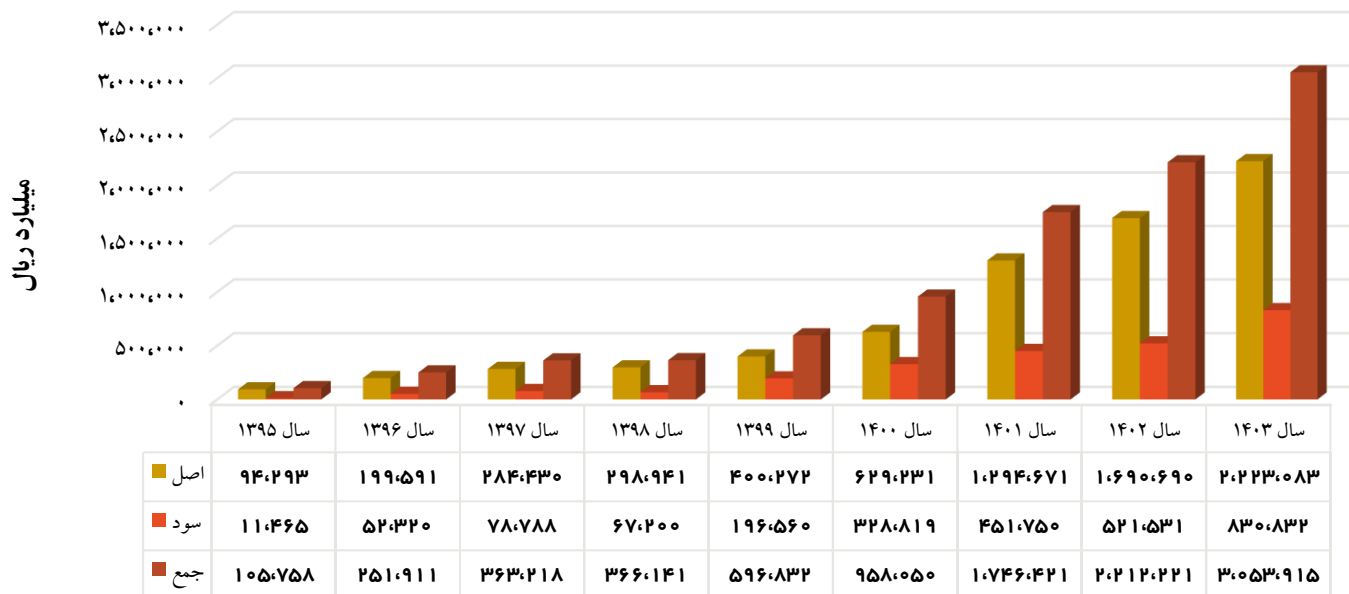
۲,۵ عملکرد انتشار اوراق بهادار دولتی مطابق با ظرفیت‌های قانونی در سال ۱۴۰۴

۲,۶ عملکرد انتشار اوراق بهادار دولتی از ابتدای سال جاری به تفکیک نوع انتشار

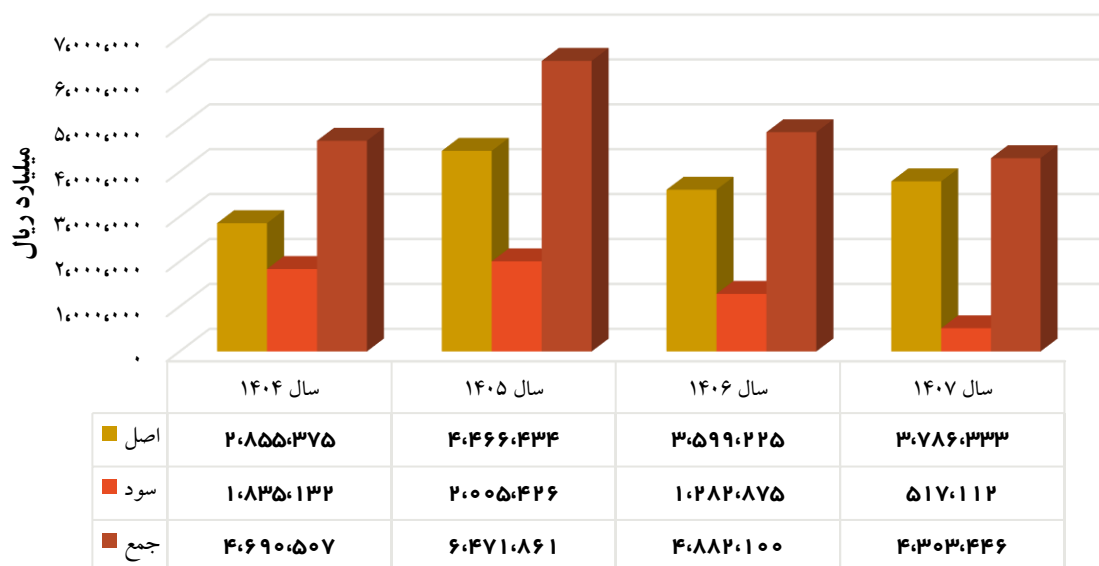
۲,۷ عملکرد تسویه اوراق بهادار دولتی در سنوات گذشته به تفکیک اصل و سود

مبالغ به میلیارد ریال
عملکرد تسویه از سال ۱۳۹۵ الی ۱۴۰۳

اصل
۷,۱۱۵,۲۰۱
سود
۲,۵۳۹,۲۶۶
جمع
۹,۶۵۴,۴۶۷

۲,۸ وضعیت تعهدات آتی در خصوص تسویه اصل و سود اوراق دولتی در سنوات آتی

مبالغ به میلیارد ریال
وضعیت تعهدات آتی اوراق از سال ۱۴۰۴ الی ۱۴۰۷

اصل
۱۴,۷۰۷,۳۶۸
سود
۵,۶۴۰,۵۴۵
جمع
۲۰,۳۴۷,۹۱۳
(۱,۷۳۸,۷۵۰)
(۹۵۶,۸۹۴)
(۲,۶۹۵,۶۴۴)
۱۲,۹۶۸,۶۱۸
۴,۶۸۳,۶۵۱
۱۷,۶۵۲,۲۶۹

کسر می‌شود وجوه تسویه شده در سال ۱۴۰۴
مانده تعهدات اوراق دولتی تا سال ۱۴۰۷

* با توجه به عرضه/واگذاری تدریجی اوراق مابین عام/اسناد خزانه اسلامی، برخی از ارقام مندرج در جدول فوق بر مبنای ارقام منتشره اوراق مذکور محاسبه و لحاظ شده است.

۲,۹ گزارش تعهدات اصل و سود اوراق دولتی در سنوات آتی

(مبالغ به میلیارد ریال)

سال تعهد	اصل / سود	اسناد خزانه اسلامی	اسناد خزانه اسلامی (کوپن دار)	اوراق مرابحه عام	اوراق مشارکت شهرداری	جمع
تعهدات سال ۱۴۰۴	جمع	۹۵۵,۰۰۰	۴۵,۲۷۲	۳,۵۹۶,۴۵۹	۹۳,۷۷۶	۴,۶۹۰,۵۰۷
	اصل	۹۵۵,۰۰۰	۰	۱,۰۸۶,۰۰۰	۴۴,۳۷۵	۲,۰۸۵,۳۷۵
	سود	۰	۴۵,۲۷۲	۱,۷۴۰,۴۵۹	۴۹,۴۰۱	۱,۸۳۵,۱۳۲
مبالغ تسویه شده سال ۱۴۰۴	جمع	۴۱۰,۰۰۰	۰	۲,۲۵۴,۸۲۵	۳۰,۸۱۹	۲,۶۹۵,۶۴۴
	اصل	۴۱۰,۰۰۰	۰	۱,۳۲۳,۰۰۰	۵,۷۵۰	۱,۷۳۸,۷۵۰
	سود	۰	۰	۹۳۱,۸۲۵	۲۵,۰۶۹	۹۵۶,۸۹۴
مانده تعهدات سال ۱۴۰۴	جمع	۵۴۵,۰۰۰	۴۵,۲۷۲	۱,۳۴۱,۶۳۴	۶۲,۹۵۷	۱,۹۹۴,۸۶۳
	اصل	۵۴۵,۰۰۰	۰	۵۳۳,۰۰۰	۳۸,۶۲۵	۱,۱۱۶,۶۲۵
	سود	۰	۴۵,۲۷۲	۸۰۸,۶۳۴	۲۴,۳۳۲	۸۷۸,۲۳۸
مانده تعهدات سال ۱۴۰۵	جمع	۱,۳۱۳,۰۰۰	۴۵,۲۷۲	۴,۹۴۱,۰۵۳	۱۷۲,۵۳۶	۶,۴۷۱,۸۶۱
	اصل	۱,۳۱۳,۰۰۰	۰	۳,۰۳۸,۱۸۴	۱۱۵,۲۵۰	۴,۴۶۶,۴۳۴
	سود	۰	۴۵,۲۷۲	۱,۹۰۲,۸۶۸	۵۷,۲۸۶	۲,۰۰۵,۴۲۶
مانده تعهدات سال ۱۴۰۶	جمع	۲۵۰,۰۰۰	۴۵,۲۷۲	۴,۵۵۲,۴۴۳	۳۴,۳۸۵	۴,۸۸۲,۱۰۰
	اصل	۲۵۰,۰۰۰	۰	۳,۳۴۹,۲۲۵	۰	۳,۵۹۹,۲۲۵
	سود	۰	۴۵,۲۷۲	۱,۲۰۳,۲۱۸	۳۴,۳۸۵	۱,۲۸۲,۸۷۵
مانده تعهدات سال ۱۴۰۷	جمع	۶۲۰,۰۰۰	۲۱۹,۶۵۵	۳,۲۷۹,۹۰۵	۱۸۳,۸۸۵	۴,۳۰۳,۴۴۶
	اصل	۶۲۰,۰۰۰	۱۹۶,۸۳۳	۲,۸۲۰,۰۰۰	۱۴۹,۵۰۰	۳,۷۸۶,۳۳۳
	سود	۰	۲۲,۸۲۲	۴۵۹,۹۰۵	۳۴,۳۸۵	۵۱۷,۱۱۲
مانده کل اصل		۲,۷۲۸,۰۰۰	۱۹۶,۸۳۳	۹,۷۴۰,۴۰۹	۳۰۳,۳۷۵	۱۲,۹۶۸,۶۱۸
مانده کل سود		۰	۱۵۸,۶۳۷	۴,۳۷۴,۶۲۶	۱۵۰,۳۸۸	۴,۶۸۳,۶۵۱
مانده کل تعهدات		۲,۷۲۸,۰۰۰	۳۵۵,۴۷۰	۱۴,۱۱۵,۰۳۶	۴۵۳,۷۶۳	۱۷,۶۵۲,۲۶۹

* با توجه به عرضه / واگذاری تدریجی اوراق مرابحه عام / اسناد خزانه اسلامی، برخی از ارقام مندرج در جدول فوق بر مبنای ارقام منتشره اوراق مذکور محاسبه و لحاظ شده است.

* نکته حائز اهمیت:

تعهدات فوق‌الذکر بابت اصل و سود اوراق منتشره تا این تاریخ می‌باشد که با توجه به ادامه انتشار اوراق در سال جاری، لزوم پرداخت سود اوراق موضوع بهادار سازی بدهی‌های دولت در سال آتی و همچنین لزوم پرداخت یک فقره کوپن شش ماهه بابت انتشار اوراق در نیمه اول سال آتی، ارقام یاد شده قطعی نبوده و افزایش خواهد یافت که حسب مورد در گزارش‌های هفتگی آتی بروزرسانی می‌شود.

۲,۱۰ جدول بازپرداخت اصل و سود اوراق منتشره دولت در سنوات آتی به تفکیک سال انتشار

(مبالغ به میلیارد ریال)

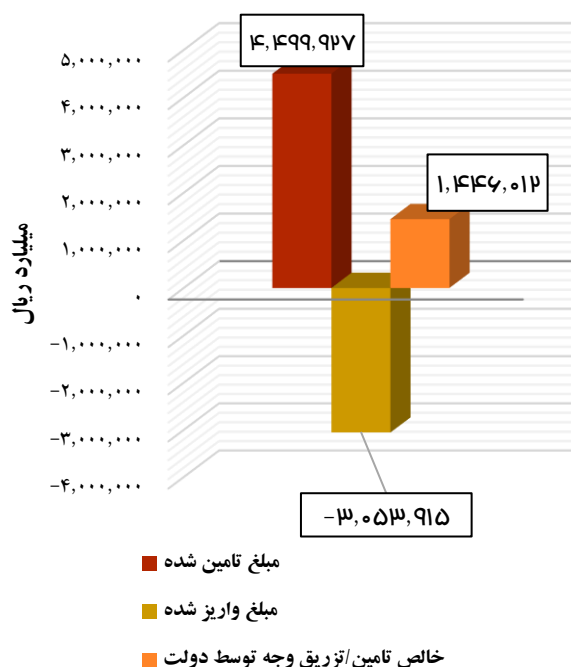
سال انتشار	اصل سود	۱۴۰۴	۱۴۰۵	۱۴۰۶	۱۴۰۷	جمع
۱۳۹۹	اصل	۵۱,۰۰۰	۰	۰	۰	۵۱,۰۰۰
۱۳۹۹	سود	۵,۳۹۳	۰	۰	۰	۵,۳۹۳
۱۴۰۰	اصل	۱۰۴,۳۷۵	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰	۲۰۴,۳۷۵
۱۴۰۰	سود	۳۶,۳۰۸	۹,۳۴۵	۰	۰	۴۵,۶۵۳
۱۴۰۱	اصل	۱۰۶۵,۰۰۰	۶۹,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۰	۱,۲۷۴,۰۰۰
۱۴۰۱	سود	۷۴,۵۱۸	۳۷,۶۲۰	۱۵,۴۲۸	۰	۱۲۷,۵۶۶
۱۴۰۲	اصل	۱,۲۱۵,۰۰۰	۱,۸۵۷,۴۳۴	۶۰,۰۰۰	۰	۳,۱۳۲,۴۳۴
۱۴۰۲	سود	۲۵۴,۹۰۷	۸۲,۴۷۵	۱۲,۳۰۰	۰	۳۴۹,۶۸۲
۱۴۰۳	اصل	۴۲۰,۰۰۰	۲,۴۴۰,۰۰۰	۲,۱۱۹,۲۲۵	۳۴۶,۳۳۳	۵,۳۲۵,۵۵۸
۱۴۰۳	سود	۱,۱۴۷,۷۰۸	۹۳۲,۹۸۶	۳۱۲,۳۳۶	۵۷,۲۰۷	۲,۴۵۰,۲۳۷
۱۴۰۴	اصل	۰	۰	۱,۲۸۰,۰۰۰	۳,۴۴۰,۰۰۰	۴,۷۲۰,۰۰۰
۱۴۰۴	سود	۳۱۶,۲۹۷	۹۴۳,۰۰۰	۹۴۲,۸۱۱	۴۵۹,۹۰۵	۲,۶۶۲,۰۱۴
جمع		۴,۶۹۰,۵۰۷	۶,۴۷۱,۸۶۱	۴,۸۸۲,۱۰۰	۴,۳۰۳,۴۴۶	۲۰,۳۴۷,۹۱۳
کسر می‌شود اصل و سود اوراق تسویه شده در سال ۱۴۰۴ تا تاریخ تهیه گزارش						
مانده اوراق تسویه نشده تا سررسید						
						۱۷,۶۵۲,۲۶۹
						-۲,۶۹۵,۶۴۴

*نکته حائز اهمیت:

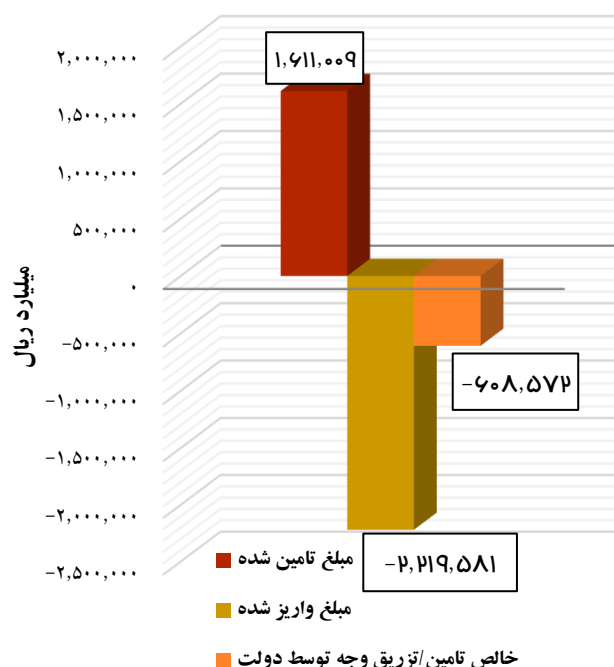
تعهدات فوق‌الذکر بابت اصل و سود اوراق منتشره تا این تاریخ می‌باشد که با توجه به ادامه انتشار اوراق در سال جاری، لزوم پرداخت سود اوراق موضوع بهادار سازی بدهی‌های دولت در سال آتی و همچنین لزوم پرداخت یک فقره کوپن شش ماهه بابت انتشار اوراق در نیمه اول سال آتی، ارقام یاد شده قطعی نبوده و افزایش خواهد یافت که حسب مورد در گزارش‌های هفتگی آتی بروزرسانی می‌شود.

۲,۱۱ خالص وجه نقد تامین/تزریق شده توسط دولت در نتیجه انتشار و تسویه اوراق بهادار اسلامی

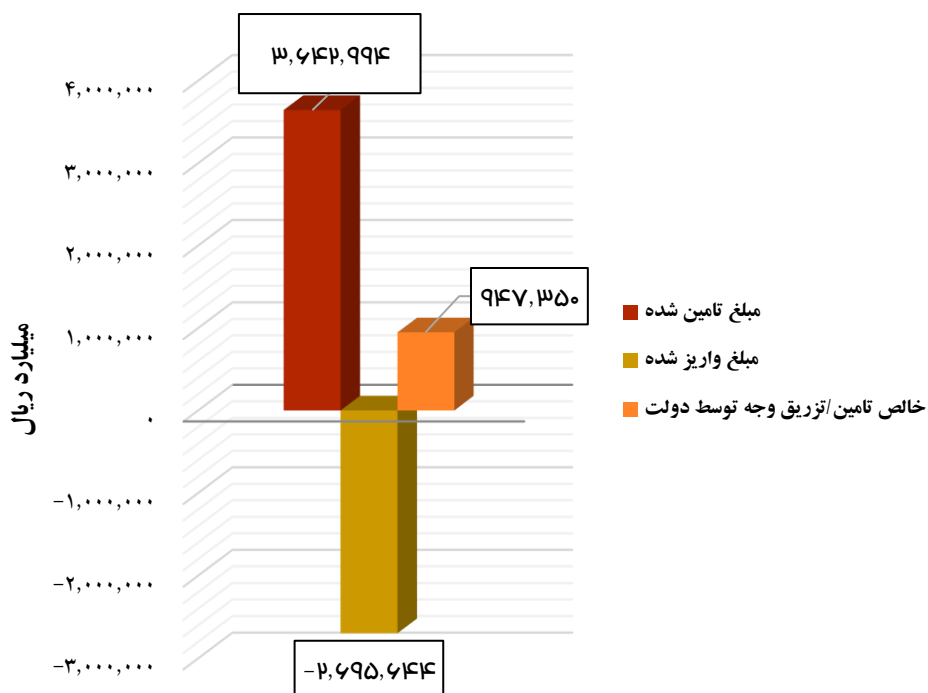
عملکرد تامین/تزریق وجوه نقد در بازارهای پولی
و مالی سال ۱۴۰۳

عملکرد تامین/تزریق وجوه نقد در بازارهای پولی
و مالی سال ۱۴۰۲

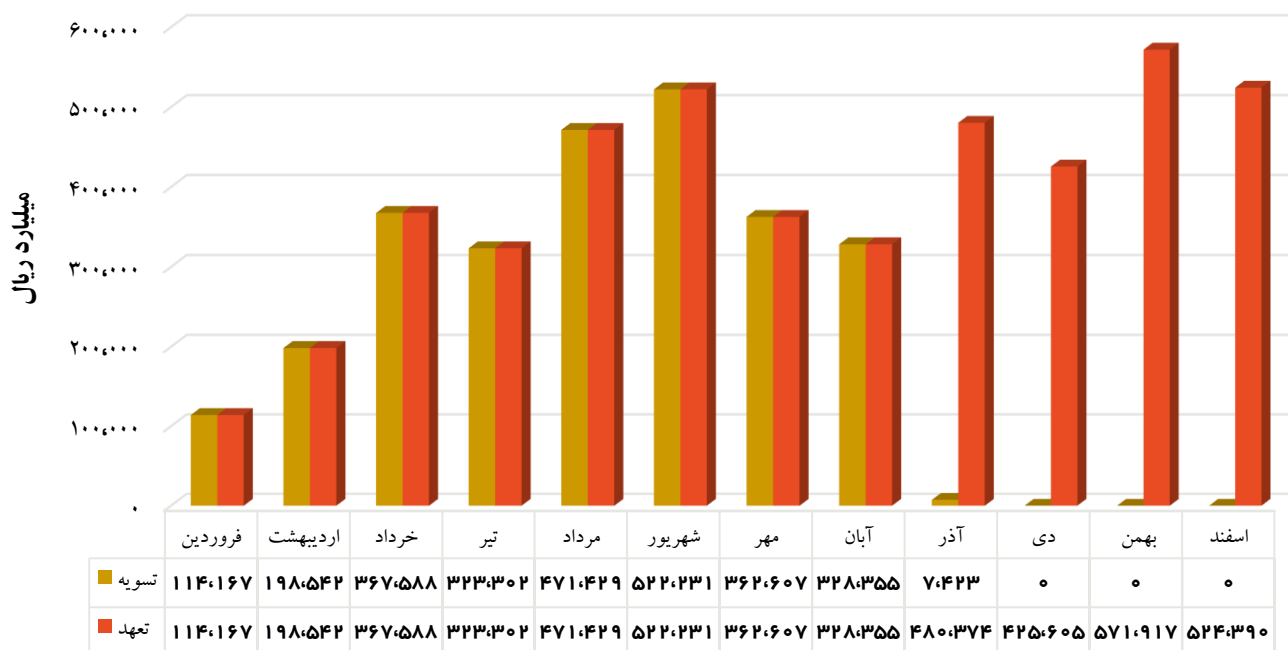

عملکرد تامین/تزریق وجوه نقد در بازارهای پولی و مالی سال ۱۴۰۴

مبلغ واریز شده توسط دولت شامل ۲,۶۹۵,۶۴۴ میلیارد ریال بابت اصل و سود اوراق می‌باشد.

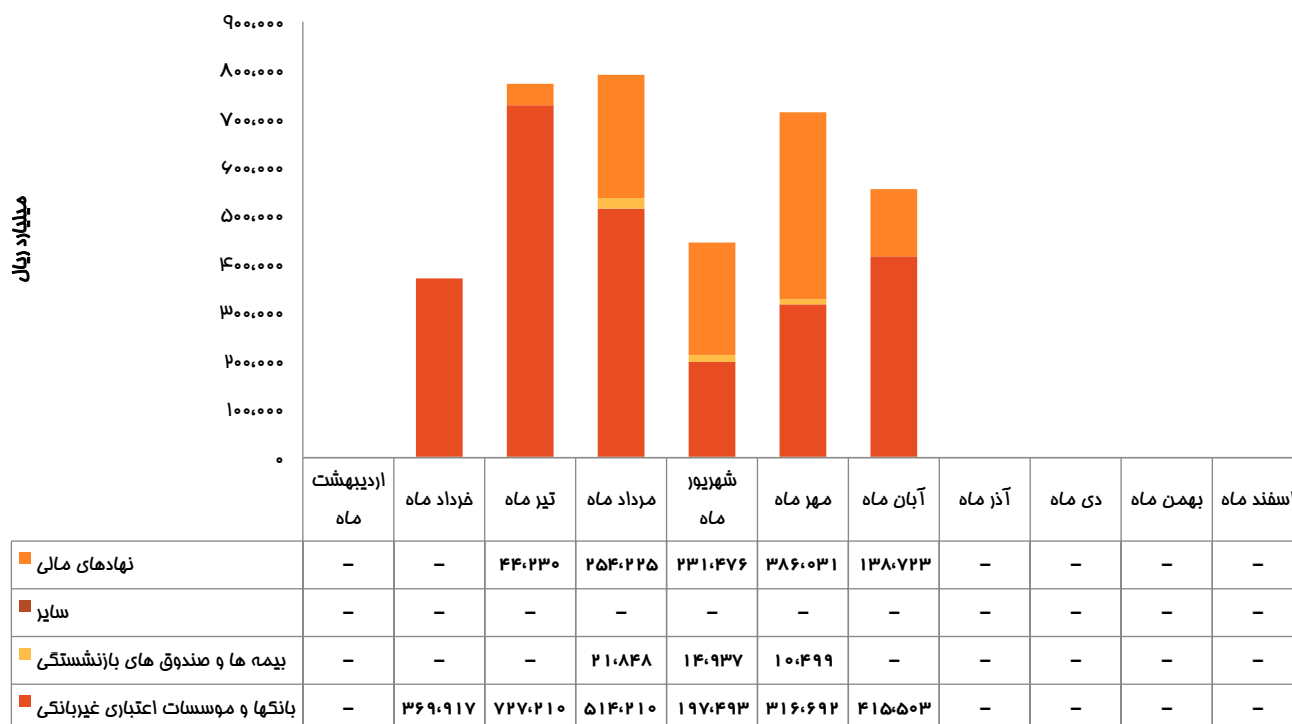
۲،۱۲ نمودار تعهدات ماهانه اوراق بهادار اسلامی دولت در سال ۱۴۰۴

۲،۱۳ جدول عملکرد تسویه اصل و سود اوراق دولتی به تفکیک سال انتشار از ابتدای سال جاری (میلیارد ریال)

سال انتشار	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱۳۹۹	۰	۲۹,۲۵۳	۰	۰	۰	۲۰,۹۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۱,۳۴۶
۱۴۰۰	۱۸۱	۰	۱,۸۲۳	۳,۹۸۸	۱۰,۴۰۷	۷,۵۸۶	۳۱۴	۰	۱,۷۲۹	۰	۰	۰	۲۶,۰۲۷
۱۴۰۱	۲۰,۳۶	۵,۷۸۶	۱۴۸,۳۱۲	۱۱۷,۱۳۴	۴۸,۸۱۰	۳۳۷,۷۲۰	۱۱۸,۱۰۴	۱۰۱,۳۶۵	۱,۲۹۸	۰	۰	۰	۸۸۰,۵۶۵
۱۴۰۲	۱۵,۱۲۳	۱۲۳,۶۹۳	۶۹,۵۸۴	۱۰۱,۹۲۷	۲۶۳,۰۵۲	۳۱,۷۶۴	۱۰۲,۵۷۲	۱۹۲,۰۱۸	۴,۳۹۶	۰	۰	۰	۹۰۴,۱۳۰
۱۴۰۳	۹۶,۸۲۶	۳۹,۸۱۰	۱۴۷,۸۶۹	۱۰۰,۲۵۳	۱۴۹,۱۶۱	۱۴۳,۰۶۸	۱۴۱,۶۱۷	۳۴,۹۷۳	۰	۰	۰	۰	۸۵۳,۵۷۷
۱۴۰۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع کل	۱۱۴,۱۶۷	۱۹۸,۵۴۲	۳۶۷,۵۸۸	۳۲۳,۳۰۲	۴۷۱,۴۲۹	۵۲۲,۲۳۱	۳۶۲,۶۰۷	۳۲۸,۳۵۵	۷,۴۲۳	۰	۰	۰	۲,۶۹۵,۶۴۴

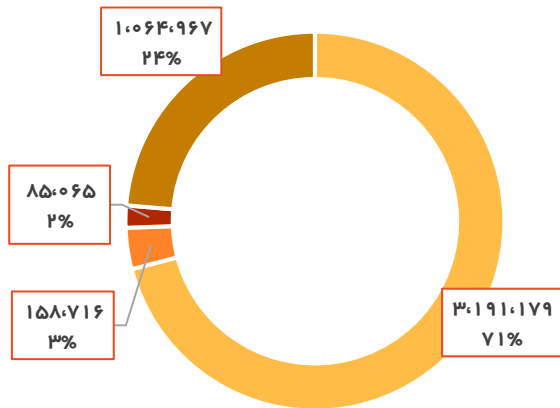
۲,۱۴ عملکرد ماهانه خرید اوراق توسط فعالین بازار پول و سرمایه از ابتدای سال ۱۴۰۴

۲,۱۵ عملکرد تجمعی خرید ماهانه اوراق توسط فعالین بازار پول و سرمایه

خریداران اوراق دولتی به تفکیک فعالین بازارهای پولی و مالی

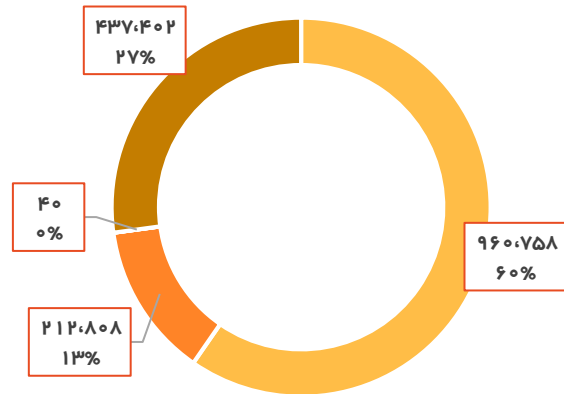
سال ۱۴۰۳
(میلیارد ریال)

- بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی
- بیمه ها و صندوق های بازنشستگی
- سایر
- نهادهای مالی

خریداران اوراق دولتی به تفکیک فعالین بازارهای پولی و مالی

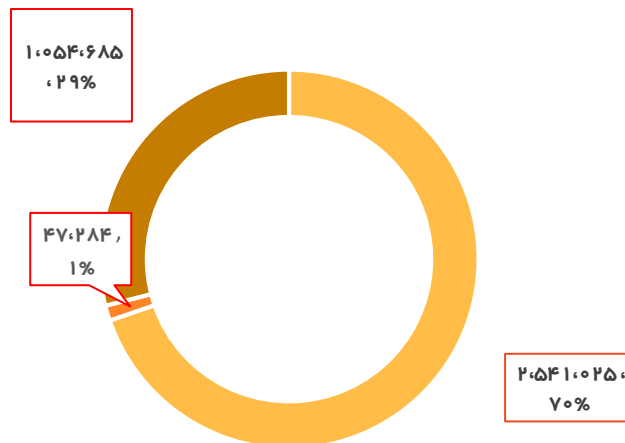
سال ۱۴۰۲
(میلیارد ریال)

- بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی
- بیمه ها و صندوق های بازنشستگی
- سایر
- نهادهای مالی

خریداران اوراق دولتی به تفکیک فعالین بازارهای پولی و مالی

از ابتدای سال ۱۴۰۴
(میلیارد ریال)

- بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی
- بیمه ها و صندوق های بازنشستگی
- سایر
- نهادهای مالی

۲،۱۶ نتیجه عرضه هفتگی اوراق بهادار دولتی منتهی به تاریخ ۱۴۰۴/۰۸/۲۱

حسب تصمیمات اتخاذ شده در راستای تأمین مالی بهینه، عرضه هفتگی اوراق بهادار اسلامی منتهی به مورخ ۱۴۰۴/۰۸/۲۱ برگزار شد، که طی آن ضمن برگزاری حراج و اخذ سفارش‌های خرید اوراق از متقاضیان در سامانه‌های بازار بین‌بانکی کارگزاری بانک مرکزی و مظنه‌یابی شرکت مدیریت فناوری بورس تهران مجموعاً مبلغ ۱۰۵،۹۳۰ میلیارد ریال اوراق به شرح جدول ذیل به فروش رسید.

شرح	نماد معاملاتی	سررسید اوراق	نرخ اسمی اوراق	نرخ بهره موثر اوراق	مبلغ کل فروخته شده (میلیارد ریال)
نتیجه عرضه حراج اوراق مرابحه عام	اراد ۲۴۳	آذر ماه ۱۴۰۷	٪۲۳	٪۲۸،۷۱	۱۴،۷۴۶
	اراد ۲۴۵	آبان ماه ۱۴۰۷		٪۲۸،۷۱	۱۷،۱۱۸
	اراد ۲۴۶	آبان ماه ۱۴۰۷		٪۲۸،۷۱	۷۴،۰۶۶
جمع کل فروش اوراق					۱۰۵،۹۳۰

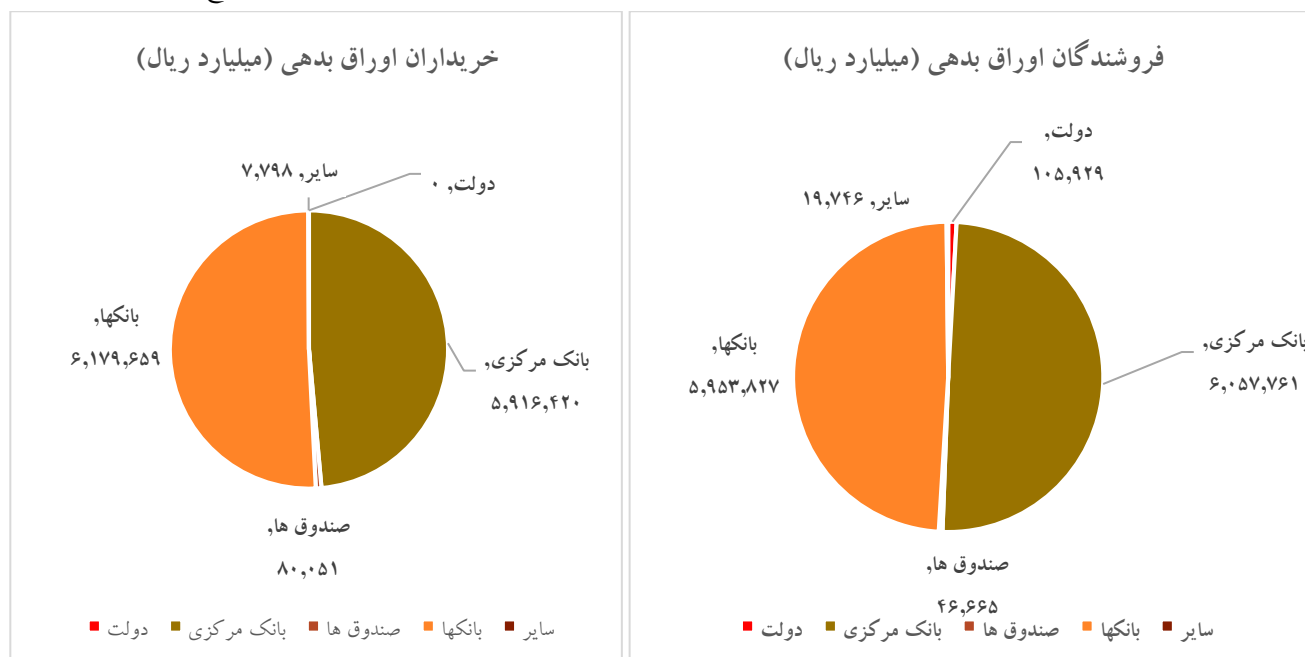
۲،۱۷ برنامه عرضه اوراق دولتی در هفته آتی

نماد معاملاتی	تاریخ سررسید	تعداد ورقه (ورقه یک میلیونی ریالی)
اراد ۲۴۴	آذر ماه ۱۴۰۷	۹۷،۷۴۴،۴۰۲
اراد ۲۴۶	آبان ماه ۱۴۰۷	۱۹،۷۷۲،۸۱۰
اراد ۲۴۷	آذر ماه ۱۴۰۷	۷۰،۰۰۰،۰۰۰
اراد ۲۴۸	مهر ۱۴۰۶	۵۰،۰۰۰،۰۰۰
اراد ۲۴۹	آبان ۱۴۰۶	۷۰،۰۰۰،۰۰۰
جمع کل		۳۰۷،۵۱۷،۲۱۲

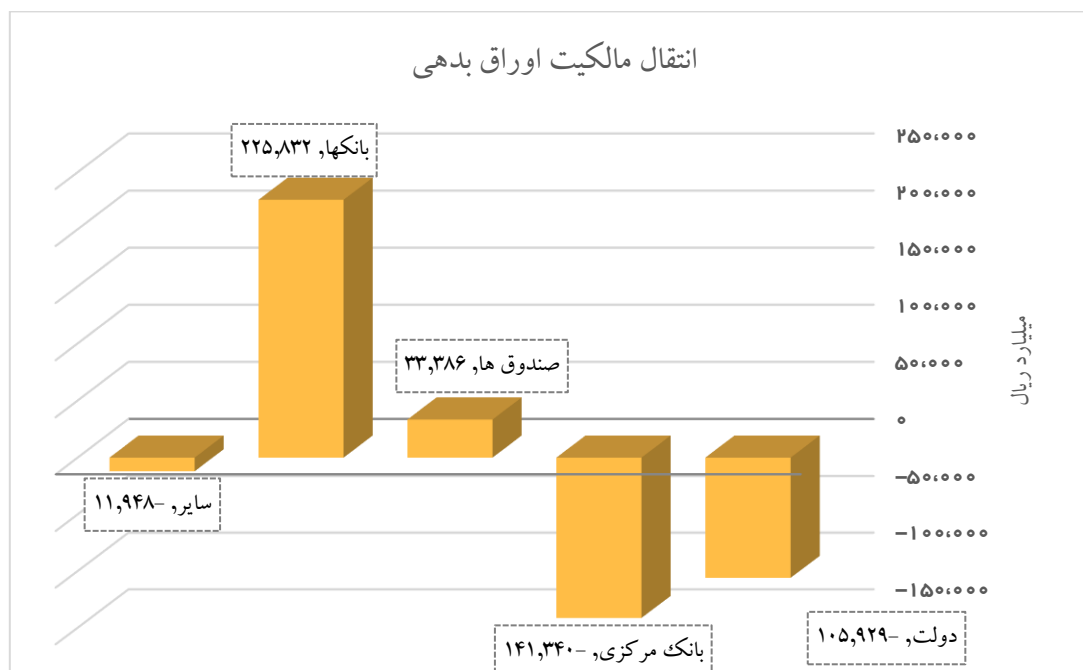
۳ وضعیت شاخص‌های اثرگذار بر بازارهای پولی و مالی کشور

۳,۱ خریداران و فروشندگان اوراق بدهی (۱۷ آبان الی ۲۱ آبان ماه)

منبع: فرابورس ایران

۳,۲ نمودار انتقال مالکیت اوراق بدهی (۱۷ آبان الی ۲۱ آبان ماه)

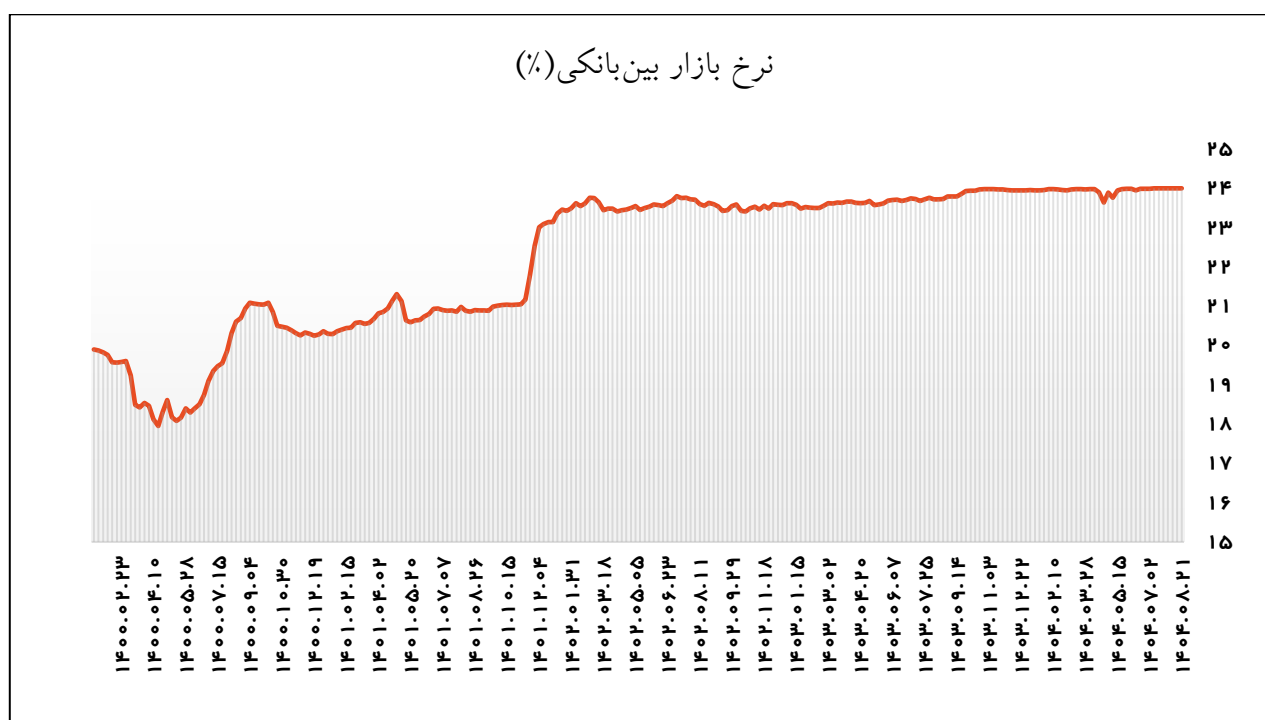
منبع: فرابورس ایران

۳,۳ تصویری کلی از تغییرات متغیرهای پولی و مالی

عنوان	هفته جاری	هفته گذشته	تغییرات (%)
نرخ بازار بین بانکی	۲۴.۰۰٪	۲۴.۰۰٪	۰.۰۰٪
شاخص کل بورس اوراق بهادار (هموزن)	۹۰۳,۶۵۳	۹۲۲,۱۰۷	-۲.۰۰٪

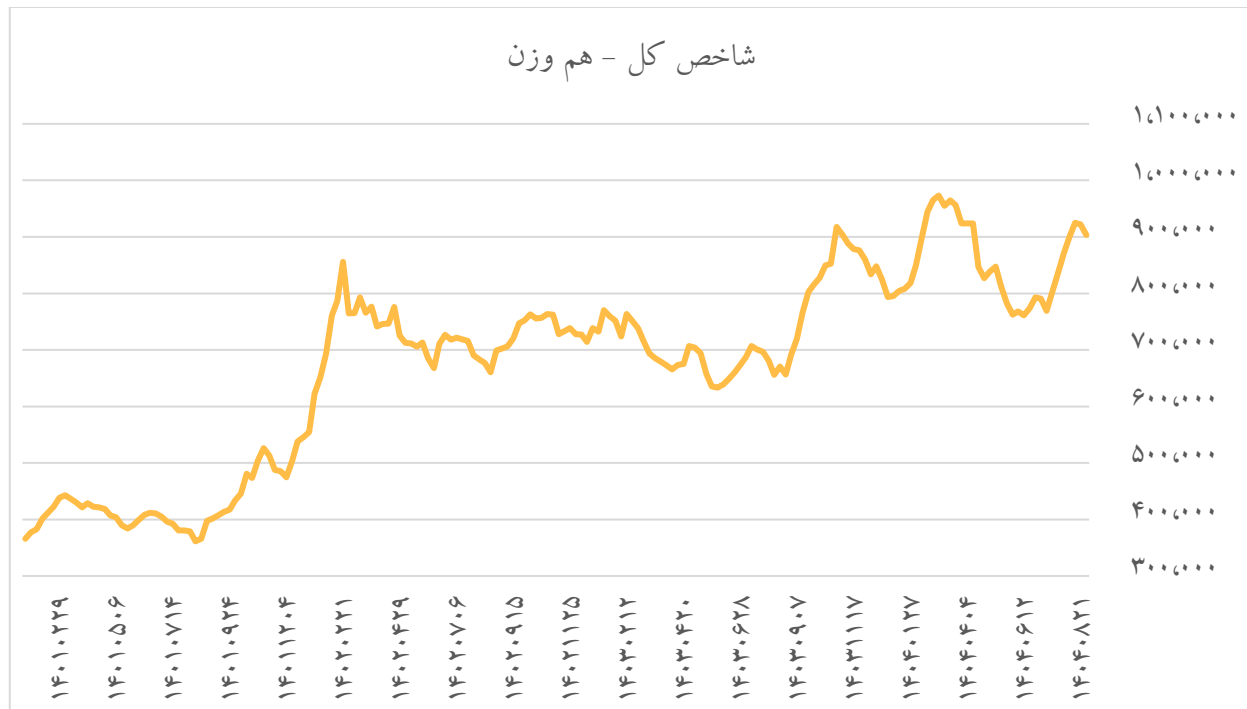
تغییرات بیشتر از نیم درصد مثبت با علامت ▲ و بیشتر از نیم درصد منفی با علامت ▼ نشان داده می‌شود.
تغییرات کمتر از نیم درصد مثبت یا منفی با علامت ■ نشان داده می‌شود.

۳,۴ نمودار روند تاریخی نرخ بازار بین بانکی:

بر اساس آخرین اطلاعات واصله، میانگین موزون نرخ سود بازار بین بانکی، معادل ۲۴,۰۰ درصد بوده است که نسبت به هفته گذشته بدون تغییر و نسبت به ماه گذشته نیز بدون تغییر بوده است.

۳,۵ شاخص کل بورس اوراق بهادار (هم وزن)

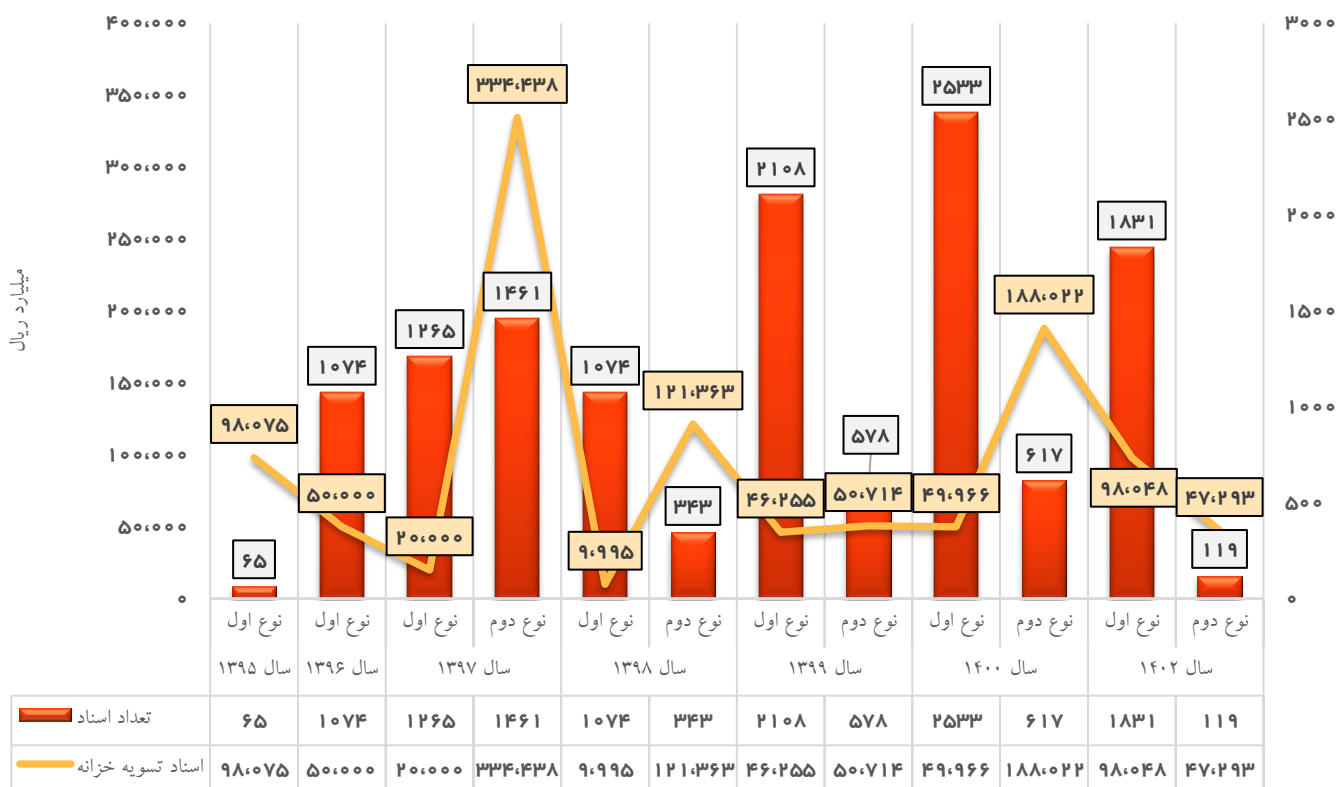

شاخص کل بورس اوراق بهادار در هر کشوری همانند دماسنج اقتصاد آن کشور می‌باشد و از اهمیت بالایی برخوردار است. لذا در کنار سایر شاخص‌های مهم، نمودار شاخص هم‌وزن نیز می‌بایست مورد توجه قرار گیرد. همانطور که ملاحظه می‌شود، شاخص هم‌وزن که برگرفته از میانگین هم‌وزن شده کلیه سهام قابل معامله در بورس اوراق بهادار می‌باشد، بر اساس آخرین اطلاعات دریافتی به رقم ۹۰۳,۶۵۳ واحد رسیده است و نسبت به هفته گذشته ۲,۰۰ درصد **کاهش** و نسبت به ماه گذشته ۳,۹۱ درصد **افزایش** داشته است.

۴ عملکرد تسویه و تهاتر بدهی‌ها و مطالبات

۴,۱ عملکرد اسناد تسویه خزانه نوع اول و دوم

به موجب احکام قوانین بودجه سنواتی تسویه مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، نهادهای عمومی غیر دولتی، صندوق‌های بازنشستگی و شرکت‌های دولتی (حسب مورد) از دولت که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط ایجاد شده است، با بدهی اشخاص یاد شده به دولت و یا بانک مرکزی، بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی به ترتیب از طریق اسناد تسویه خزانه نوع اول و اسناد تسویه خزانه نوع دوم به صورت جمعی - خرجی، انجام می‌شود. عملکرد کلی اسناد مذکور به شرح جدول ذیل است:

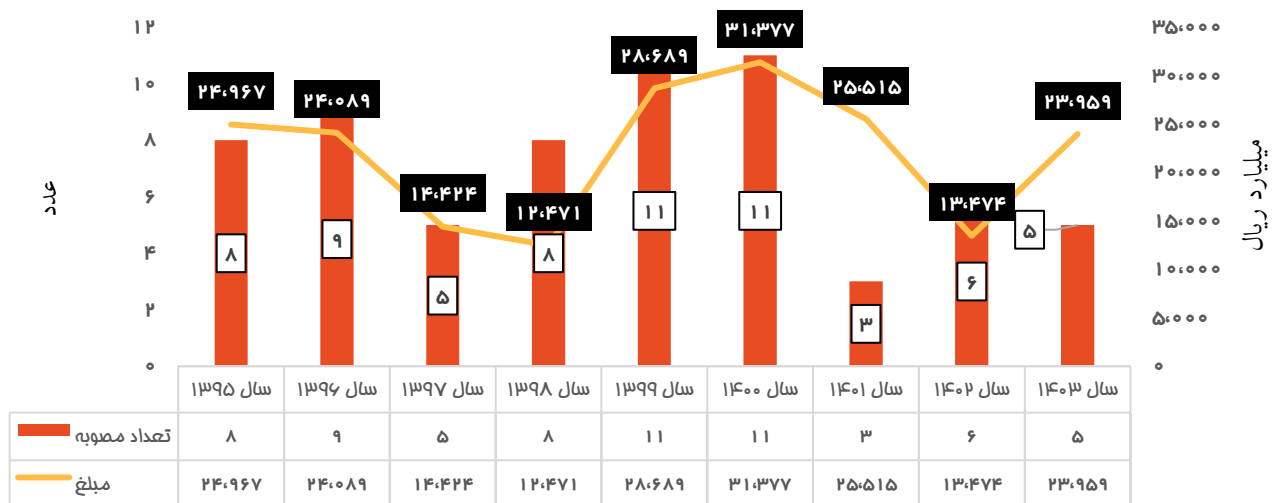

با توجه به نمودار فوق تا کنون، عملکرد صدور اسناد تسویه نوع اول مبلغ ۳۷۲,۳۳۹ میلیارد ریال و اسناد تسویه نوع دوم مبلغ ۷۴۱,۸۳۰ میلیارد ریال (جمعاً به مبلغ ۱,۱۱۴,۱۶۹ میلیارد ریال) می‌باشد.

۴,۲ عملکرد بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

بر اساس بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، دولت مکلف است در صورت درخواست اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، مطالبات خود از آنان را با بدهی شرکت‌های دولتی به آن‌ها تهاتر کند. شرکت دولتی که به این ترتیب جایگزین بدهکار می‌شود، موظف است مبلغ بدهی تسویه شده را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند. در ضمن به موجب تبصره (۱) ذیل بند یاد شده، دولت مجاز است این حکم را در مورد اشخاص، نهادها و موسسات عمومی غیردولتی و بانک‌ها نیز اجرا کند. عملکرد کلی حکم یاد شده به شرح نمودار ذیل است:

عملکرد بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید

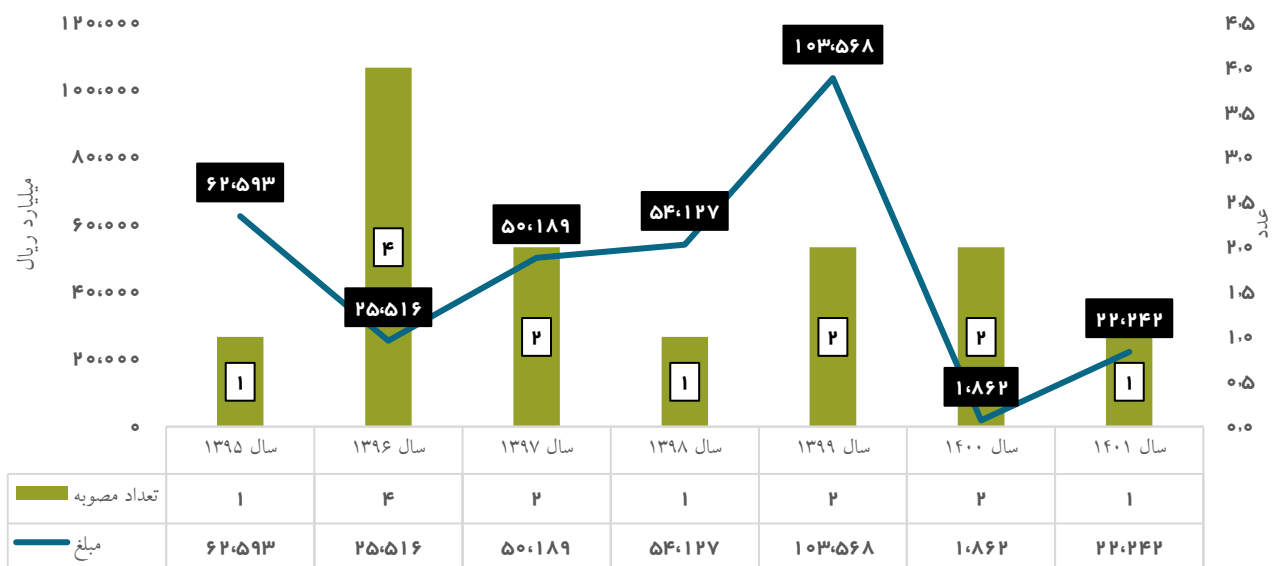
همانگونه که ملاحظه می‌شود از سال ۱۳۹۵ تا اکنون از محل بند (پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، با صدور ۶۶ فقره مصوبه به مبلغ ۱۹۸,۹۶۵ میلیارد ریال تهاتر مطالبات دولت با بدهی شرکت‌های دولتی انجام شده است.

۴,۳ عملکرد ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

به موجب ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مقرر شده است آن دسته از بدهی‌های شرکت‌های دولتی (مورد تایید سازمان حسابرسی) که ناشی از تکالیف قانونی بوده و براساس حکم قانونی، دولت مجاز به تضمین بازپرداخت آنها شده است و همچنین بدهی شرکت‌های مادر تخصصی ناشی از تعهدات دریافت تسهیلات برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری که بعداً به شکل دارایی در چارچوب مقررات قانونی مربوط واگذار شده، لیکن تعهدات مذکور به خریدار منتقل نگردیده است، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیات وزیران به بدهی دولت منتقل می‌شود و در مقابل به میزان بدهی قابل انتقال به حساب بدهی دولت، سرمایه دولت به همان میزان در شرکت مربوط افزایش یابد.

عملکرد حکم مذکور از زمان تصویب قانون، به شرح نمودار ذیل است:

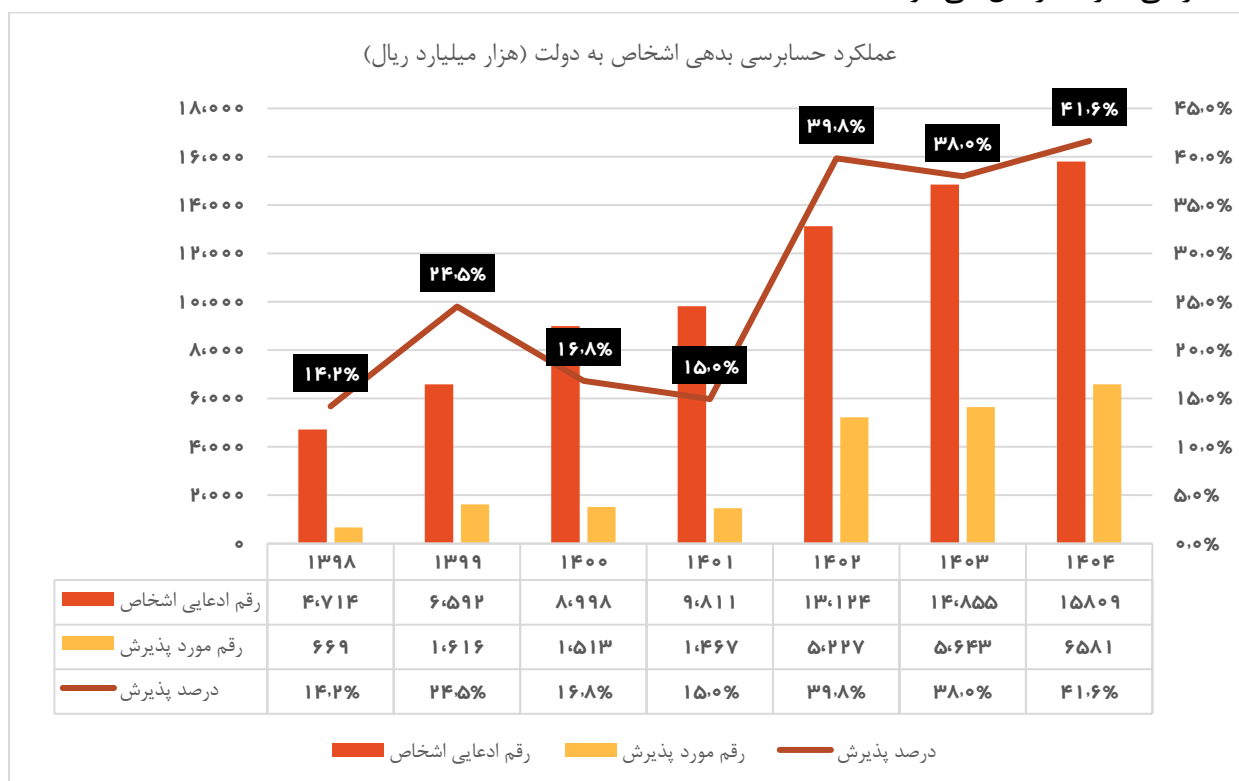
عملکرد ماده (۶) قانون رفع موانع تولید

با توجه به مراتب فوق، عملکرد ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور از سال ۱۳۹۵ تا کنون تعداد ۱۳ مصوبه و جمعاً به مبلغ ۳۲۰,۰۹۸ میلیارد ریال بوده است.

۵ گزارش عملکرد دولت در حوزه حسابرسی داخلی و بررسی‌های ویژه مطالبات و بدهی‌ها

در اجرای تبصره (۲) ماده (۱) آیین نامه اجرایی ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور موضوع تصویب نامه شماره ۶۱۲۴۰/ت/۵۲۲۳۰ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیات محترم وزیران، که مقرر می‌دارد «بدهی‌ها و مطالبات دولت که توسط دستگاه اجرایی ذیربط اعلام نشده باشد، با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی و تایید سازمان حسابرسی قطعی تلقی می‌شود»، بدهی‌ها و مطالبات دولت که متولی خاصی ندارد، بر اساس اعلام اشخاص مدعی طلب از دولت مورد رسیدگی اولیه از حیث مبانی قانونی ایجاد تعهد بر ذمه دولت، قرار گرفته و نتیجه آن برای انجام رسیدگی جامع و صدور گزارش حسابرسی ویژه و تعیین ارقام قطعی طلب از دولت به سازمان حسابرسی و یا مرجع قانونی حسابرسی ذیربط ارسال می‌شود.

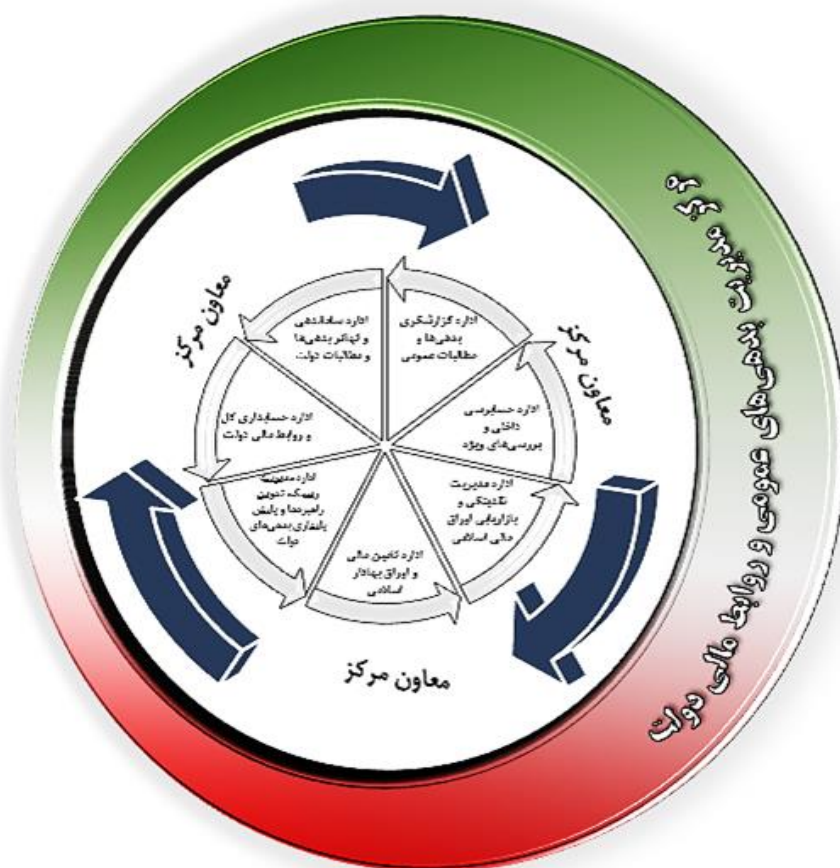
* ارقام فوق بدون محاسبه مطالبات ادعایی صندوق توسعه ملی از دولت می‌باشد.

۶ اهم اخبار و رخدادها

۱. به گزارش بانک مرکزی؛ باتوجه به پیش بینی بانک مرکزی از وضعیت نقدینگی در بازار بین بانکی، موضع این بانک در این هفته توافق بازخريد بود. از این رو بانک مرکزی به اجرای عملیات بازار باز در قالب توافق بازخريد به مبلغ ۲۳۰۰,۰ هزار میلیارد ریال اقدام کرد. (www.cbi.ir)

اقدامات برجسته و دستاوردهای مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت

تهیه و تنظیم : اداره مدیریت ریسک، تدوین راهبردها و پایش پایداری بدهی‌های دولت

<https://iridmo.mefa.ir>

Riskmgn@mefa.gov.ir

<https://sokhan.mefa.ir/۸۰۸۲>